

MONOGRAFIA
POKONFERENCYJNA

SCIENCE,
RESEARCH, DEVELOPMENT #42

Burgas (Bulgaria)

29.06.2021- 30.06.2021

U.D.C. 72+7+7.072+61+082

B.B.C. 94

Z 40

Zbiór artykułów naukowych recenzowanych.

(1) Z 40 Zbiór artykułów naukowych z Konferencji Międzynarodowej Naukowo-Praktycznej (on-line) zorganizowanej dla pracowników naukowych uczelni, jednostek naukowo-badawczych oraz badawczych z państw obszaru byłego Związku Radzieckiego oraz byłej Jugosławii.

(30.06.2021) - Warszawa, 2021.

ISBN: 978-83-66401-87-7

Wydawca: Sp. z o.o. «Diamond trading tour»

Adres wydawcy i redakcji: 00-728 Warszawa, ul. S. Kierbedzia, 4 lok.103

e-mail: info@conferenc.pl

Wszelkie prawa autorskie zastrzeżone. Powielanie i kopiowanie materiałów bez zgody autora jest zakazane. Wszelkie prawa do artykułów z konferencji należą do ich autorów.

W artykułach naukowych zachowano oryginalną pisownię.

Wszystkie artykuły naukowe są recenzowane przez dwóch członków Komitetu Naukowego.

Wszelkie prawa, w tym do rozpowszechniania i powielania materiałów opublikowanych w formie elektronicznej w monografii należą Sp. z o.o. «Diamond trading tour».

W przypadku cytowań obowiązkowe jest odniesienie się do monografii.

Publikacja elektroniczna.

«Diamond trading tour» ©

Warszawa 2021

ISBN: 978-83-66401-87-7

Redaktor naukowy:

W. Okulicz-Kozaryn, dr. hab, MBA, Institute of Law, Administration and Economics of Pedagogical University of Cracow, Poland; The International Scientific Association of Economists and Jurists «Consilium», Switzerland.

KOMITET NAUKOWY:

W. Okulicz-Kozaryn (Przewodniczący), dr. hab, MBA, Institute of Law, Administration and Economics of Pedagogical University of Cracow, Poland; The International Scientific Association of Economists and Jurists «Consilium», Switzerland;

C. Беленцов, д.п.н., профессор, Юго-Западный государственный университет, Россия;

Z. Čekerevac, Dr., full professor, «Union - Nikola Tesla» University Belgrade, Serbia;

Р. Латыпов, д.т.н., профессор, Московский государственный машиностроительный университет (МАМИ), Россия;

И. Лемешевский, д.э.н., профессор, Белорусский государственный университет, Беларусь;

Е. Чекунова, д.п.н., профессор, Южно-Российский институт-филиал Российской академии народного хозяйства и государственной службы, Россия.

N. Yuriychuk, Ph. D in Pedagogics, Assistant Professor, Assistant Professor at the Chair for Ukrainian Linguistics and Methods of Education SHEI «Pereiaslav-Khmelnytskyi State Pedagogical Hryhorii Skovoroda University», Ukraina

U. Buts, PhD in Economics, Belarusian Agricultural Academy.

KOMITET ORGANIZACYJNY:

A. Murza (Przewodniczący), MBA, Ukraina;

A. Горохов, к.т.н., доцент, Юго-Западный государственный университет, Россия;

A. Kasprzyk, Dr, PWSZ im. prof. S. Tarnowskiego w Tarnobrzegu, Polska;

A. Malovychko, dr, EU Business University, Berlin – London – Paris - Poznań, EU;

S. Seregina, independent trainer and consultant, Netherlands;

M. Stych, dr, Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Polska;

A. Tsimayeu, PhD, associate Professor, Belarusian State Agricultural Academy, Belarus.

I. Bulakh PhD of Architecture, Associate Professor Department of Design of the Architectural Environment, Kiev National University of Construction and Architecture

Recenzenci:

L. Nechaeva, PhD, Instytut PNPU im. K.D. Ushinskogo, Ukraina;

M. Ордынская, профессор, Южный федеральный университет, Россия.

**ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ «ПЕРЕВЕРНУТОГО КЛАСУ»
НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ
ЗАКЛАДІ**

Мальцева Г. В. 6

**MODERN TECHNOLOGIES OF INTERACTIVE LEARNING IN HIGHER
EDUCATIONAL INSTITUTIONS**

Pavlyshyn A., Mysak A., Volotovska N. 8

**МИСТЕЦТВО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ОДЯГУ. УКРАЇНСЬКА
ХУСТКА**

Стрілець О., Генесіран М. 10

**ВПЛИВ СУЧАСНИХ ВИМОГ НА РОЗВИТОК РЕСТОРАННОГО
БІЗНЕСУ**

Матіящук О.В., Михайленко В.М. 17

**LABOR ECONOMICS: ELECTRONIC SYSTEM OF NUTRITIONAL
CONSULTING**

Leś K., Sidak N., Szpak M., Okulicz-Kozaryn W. 21

**ENFORCEMENT OF URBAN DEVELOPMENT ORDERS DURING
USE OF LAND PLOTS IN UFA CITY**

Shafeeva E.I. 24

**ИМПЛЕМЕНТАЦИЯ АНТИКОРРУПЦИОННЫХ МЕЖДУНАРОДНЫХ
НОРМ В РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ**

Суфянова Е.З., Халитов Л.Р. 27

ЩОДО СМАРТ-КОНТРАКТІВ В УКРАЇНІ

Миронець О.М., Суханов О.Д. 32

**ВИХОВАННЯ ТОЛЕРАНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ
ЯК УМОВА ПРОТИДІЇ БУЛІНГУ**

Тур В.О. 35

**INNOVATIVE APPROACHES TO THE MANUFACTURE OF FLOUR
CONFECTIONERY IN A PANDEMIC CONDITION**

Mikhailenko V., Matiyashchuk O. 38

**ОРГАНІЗАЦІЯ СИСТЕМИ ЕФЕКТИВНОГО ВНУТРІШНЬОГО
КОНТРОЛЮ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО
БІЗНЕСУ**

Литвинець Л.Ф. 43

**МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ
ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННИМ БІЗНЕСОМ**

Литвинець Л.Ф. 47

**ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КОРПОРАТИВНОГО ІМІДЖУ
ДЕРЖАВНИХ УСТАНОВ**

Волошина К., Лященко А. 51

**УПРАВЛІННЯ ПОТЕНЦІАЛОМ ПРИБУТКОВОСТІ ГОТЕЛЬНОГО
ГОСПОДАРСТВА**

Литвинець Л.Ф. 54

ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ «ПЕРЕВЕРНУТОГО КЛАСУ» НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Мальцева Г. В.

Викладач-стажист Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Ключові слова: змішане навчання, перевернутий клас, перевернуте навчання.
Keywords: blended learning, flipped classroom, flipped learning.

Сучасний світ характеризується розвитком інформаційно-комунікаційних технологій, які проникли в усі сфери суспільного життя, в тому числі і в сферу освіти. У зв'язку з цим все більш актуальним стає змішане навчання, яке поєднує в собі елементи дистанційного та традиційного видів навчання. Однією з форм змішаного навчання є технологія «перевернутого класу».

Технологія «перевернутого класу» була запроваджена Д. Бергманом та А. Самсом. Вони вперше записали лекції для студентів, які не могли бути присутніми на заняттях. Окрім них, дослідженням цього методу займалися М. Курвітс, Д. Вільсон, С. В. Уотерс, О. Єльнікова та ін. Суть технології «перевернутого навчання» полягає в тому, що студент опановує вдома той матеріал, який у традиційному навчанні вивчається в аудиторії, тобто студент самостійно вивчає лекційний матеріал, а на занятті відбуваються дискусії, дебати, презентації, обговорюються проблемні питання та виконуються розвивальні вправи. За цією методикою студент не отримує знання в готовому виді, а

активно шукає та опрацьовує їх, і викладач виступає консультантом та куратором роботи студента [2].

Розглянемо типи перевернутого класу, які можуть бути застосовані на заняттях з іноземної мови у вищому навчальному закладі [1]:

Типовий перевернутий клас. Студент вдома переглядає відео лекцію, наприклад, ознайомлюється з теоретичним матеріалом з граматики, а на занятті у нього є можливість застосувати ці знання під час виконання вправ.

Орієнтований на дискусію перевернутий клас. Студенти вдома переглядають відео лекцію чи читають статтю, а на занятті в аудиторії викладач проводить з ними дискусію щодо переглянутого чи прочитаного матеріалу. Цей тип перевернутого класу є корисним для занять з розмовної практики, оскільки він дозволяє студентам заздалегідь підготуватись до дискусії та бути активними на занятті під час обговорення.

Псевдоперевернутий клас. У цій моделі студенти переглядають відео на занятті, а після цього виконують завдання. Її доцільно використовувати,

якщо не у всіх студентів є можливість переглянути відео вдома, або не має впевненості, що всі студенти підготуються вдома до заняття.

Груповий перевернутий клас. Згідно цієї моделі студенти об'єднуються в групи та разом працюють над якоюсь проблемою. Її можна застосовувати на заняттях з іноземної мови для введення нового граматичного матеріалу. Студенти отримують теоретичний матеріал, опрацьовують його в групах, складають питання, розробляють спільний проект на базі нового матеріалу.

Віртуальний перевернутий клас. Ця модель передбачає, що весь навчальний процес відбувається дистанційно. На заняттях з іноземної мови вона може бути застосована для опрацювання тем, що винесені на самостійне вивчення. Студент самостійно ознайомлюється з теоретичним матеріалом, потім виконує практичні завдання, запропоновані викладачем, отримує онлайн консультацію за потреби.

Серед переваг використання технології «перевернутого класу» виокремлюємо такі:

- Можливість індивідуальної роботи з кожним студентом.
- Можливість самостійного опану-

вання матеріалу студентом у зручному для нього темпі.

- Доступність матеріалів для всіх студентів.
- Технологія «перевернутого класу» має й недоліки:
- Неготовність всіх студентів самостійно та освідомлено опрацьовувати матеріал.
- Недостатня обізнаність викладачів у сфері інформаційних технологій.
- Технічне оснащення.

Висновки. Проведений нами аналіз дозволив зробити висновок, що технологія «перевернутого класу» робить навчання нестандартним, спонукає студентів до експериментів, креативного мислення, робить їх більш самостійними, але в той же час вимагає більшої підготовки від викладача.

Література

1. Ковтун О.А. Методологія застосування технології «перевернутого навчання» (flipped learning) у процесі підготовки майбутніх учителів іноземної мови // Open educational e-environment of modern University, special edition. 2019. С. 153-160.
2. Тихонова Н.В. Технологія «перевернутий клас в ВУЗе: потенціал і проблеми впровадження» // Казанський педагогічний журнал. 2018. – 2. С. 74-78.

MODERN TECHNOLOGIES OF INTERACTIVE LEARNING IN HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS

A.Pavlyshyn, PhD, MD

Associate Professor

I.Horbachevsky Ternopil State Medical University

A.Mysak, PhD, MD

Associate Professor

I.Horbachevsky Ternopil State Medical University

N.Volotovska, PhD, MD

Assistant Professor

I.Horbachevsky Ternopil State Medical University

Today, distance learning is not only a necessity during the Covid-19 pandemic, but also the result of the rapid development of digital technologies and the Internet. Digital technology and the widespread availability of personal electronic gadgets are not less than a benefit for countries during the lockdown. Tools and technology, on the other hand, have potential for needs in all levels of education regardless of time and place.

E-learning tools and technologies can be developed in a large number of learners; in addition, it makes classes interactive and saves time and effort during learning. E-learning has a number of significant advantages, convenience and affordability. The method has universal application in terms of its effectiveness and economy.

It is known that traditional training requires a huge infrastructure and significant economic costs. In addition it demands presence of a qualified teachers accordingly to the large population, so it could be serious barrier to education.

Distance learning allows to involve a number of world-class scientists and teachers into the educational process.

The World Wide Web as well as e-learning tools play a vital role for change in our methods of teaching and providing efficient education at various levels. Several tools available on the market for training are well known as the purpose by which the student can gain an opportunity to learn in an interactive environment and communicate with their peers from different educational institutions.

The use of digital technology in the classroom has been constantly increasing and developing. With the help of the number of different means (pens and markers) for writing on the board makes learning even more attractive and convenient, especially for optimal visualization of the topic. Students now have access to technology and are more involved in lesson plans, and teachers have adapted their teaching styles to the use of interactive whiteboards.

One of the modern technological elements for learning is the Smart pen which is rather convenient gadget both for education and for work and entertainments. This gift of technology for learning and studying environment is quite comfortable to bring the graphic component into the educational process. Smart Pen was developed by Live scribe in March 2008. The smart pen automatically captures everything when you write and draw, speak or hear, and allows you to transfer these notes to your computer.

It simultaneously records the sound and sends it to what you are writing. To find missing data that you capture very easy. It can also provide an opportunity to listen to which was absent at the time of writing. This allows the object to backup, search and play notes. It also converts notes to PDF and Flash movies. Information exchange with the Internet is also possible. To fulfill all for this operation we need dot paper on which micro dots are printed on plain paper and active ink, when you attach the pen to the computer, then by default the ink is displayed in green.

This pen has a built-in infrared camera, microphone and timer. All this significantly helps to develop the individual characteristics and talents of the

student in the process of distance e-learning.

The latest educational technologies are rapidly improving the education system, its accessibility, quality and efficiency. Interactive e-learning provides the best e-learning system that easy to implement and accessible to all, and helps in dissemination of e-learning platform.

Of course, distance learning methods are far from ideal, they have a number of significant disadvantages, but a number of great advantages indicate that this interactive studying way has the right to be used, especially in the current coronavirus pandemic. It should be noted that the large-scale use of electronic technologies in the educational process and should not overshadow the traditional teaching methods, full contact between the teacher and peers. Traditional and modern teaching methods should complement each other, thus creating a new model of the educational process based on the best pedagogical aspects of traditional and innovative technologies.

Rapid development of digital technologies, their cheapness and general availability have provided students with free access to the world's best libraries, learning resources and the best teachers, which in the pre-digital period was simply impossible.

УДК 391–055.2(477)

МИСТЕЦТВО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ОДЯГУ. УКРАЇНСЬКА ХУСТКА

Ольга Стрілець,

кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри мистецьких дисциплін і методик навчання
ДВНЗ Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет
імені Григорія Сковороди».

Марта Генесіран,

викладач
кафедри мистецьких дисциплін і методик навчання
ДВНЗ Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет
імені Григорія Сковороди».

У статті розглянуто один з найбільш орнаментованих елементів українського народного вбрання – хустку, а саме: її старожитні назви, регіональні особливості, техніки виготовлення та пов'язування.

Ключові слова: хустка, вибійка, вишиті хустки, тернові хустки, пов'язування хустки, елемент одягу, мистецтво українського народного одягу.

Olha Strilets,

PhD in Pedagogics,
Associate Professor of the Department of Artistic Disciplines and Teaching Methods
of the SHEI «Pereiaslav-Khmelnyskyi Hryhorii Skovoroda
State Pedagogical University».

Marta Henesiran,

Assistant Lecturer of the Department of Artistic Disciplines and Teaching Methods
of the SHEI «Pereiaslav-Khmelnyskyi Hryhorii Skovoroda
State Pedagogical University».

The article discusses one of the most ornamented elements of Ukrainian folk clothing – a scarf, namely: its old names, regional features, manufacturing techniques and linking.

Key words: scarf, printed cloth, embroidered scarves, thorn scarves, tying scarves, element of clothing, art of Ukrainian folk clothing.

Постановка проблеми. Загальноні- функціональне призначення, свою домо, що український традиційний конструктивну побудову, матеріал з одяг називають унікальним явищем, якого був виготовлений, свій особливий крій та конструкцію побудови, а який увібрав у себе дивовижну культуру, творчість, самобутність нашого народу. Кожен елемент одягу мав своє оздобу. Мистецтво українського на-

родного одягу надзвичайно символічне, адже і колір, і орнамент мав своє особливе значення. Візьмемо за приклад знак-символ «дерево-життя», який зустрічається на сорочках, керсетках, кожухах тощо, він уособлював родину: центральна гілочка з квіткою – батько, праворуч гілочка – мати, ліворуч – дитина. Часто його зображували як вазоночок. Щодо кольору, то він також мав глибокий зміст: чорний колір як колір смутку, потойбічного світу, а у деяких регіонах це колір мудрості і накопичення знань. Червоний колір – сили, енергії, чоловічого начала в природі. Синій колір – спокій, жіноче начало в природі. У жіночому одязі завжди головним компонентом були головні убори. З них найбагатші за орнаментикою та колористичним рішенням були і дотепер є – хустки (хустина, хустиця).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Цей оригінальний витвір мистецтва – «хустина» досліджували найвідоміші українські науковці, а саме: Р. В. Захарчук-Чугай, Є. А. Антонович, М. Є. Станкевич [1,2], М. В. Костишина [7], Т. О. Ніколаєва [12], М. С. Білан [3], Г. Г. Стельмащук [13], В. М. Бойко [4], Я. П. Запаско [11], О. Воропай [5], К. Матейко [8.9.10] Є. І. Шевченко [14] та ін.

У науковому виданні «Українська традиційна хустка» Євген Ігорович Шевченко представив назви цього полотняного витвору, а саме: «хустка багрова – хустка червоного кольору. Таку назву вона носила на Івано-Франківщині, Бойківщині. Хустка

барбарова – вовняна хустка до основи якої при тканні додавали срібні нитки, (Закарпаття). Хустка дзябканиста, або квітова – хустка вовняна з квітковим малюнком. Хустка едвабна – хустка шовкова. Хустка заснована – хустка виготовлена із грубого домотканого полотна. Оздоблена червоними полосами (Полісся). Хустка заснувчата (незашиита, заволочена) – хустка біла, кінці якої вишиті темно-коричневою вовною (Рівенщина). Хустка заткана – хустка з домотканого полотна, заткана широкою червоною каймою під перемітку (Волинь). Хустка лиса – хустка червона вовняна з торочками, з чорною серединою й квітами в розкладку; по краях – широка кайма (Бойківщина). Хустка під намітку – хустка з білого полотна квадратної форми, кінці заповнені вишивкою червоними і синіми, по кутах – китиці з червоних і синіх ниток. Хустка пописана – хустка, заткана вздовж і впоперек полосами, які утворювали клітину (Полісся). Хустка старовіцька – хустка домоткана з тонкої вовняної пряжі на льняній або бавовняній основі (Покуття). Хустка тернова – хустка вовняна (Полісся). Хустка тибенова – хустка вовняна з візерунком (Бойківщина). Хустка тифтикова – хустка бавовняна з візерунком (Львівщина). Хустка тканина – хустка прямокутної форми, тканина по всій поверхні в червоні смужки з ширшими узорами на повздовжніх краях (Рівенщина). Хустка шальова – хустка велика вовняна квітчаста з тороками (Бойківщина)» [14, с. 253].

Львів'янки. Вишиті хустки. Фото В. Співака (1991 р.)

Мета статті: розкрити особливості української хустки, як одного з найяскравіших елементів традиційного строю нашого народу.

Виклад основного матеріалу. Хустка – тканина поштучного виробництва мануфактурного чи фабричного походження або в'язаний трикотажний виріб, переважно квадратної форми, який пов'язують на голову або накидають на плечі. У багатьох дослідженнях згадується про те, що головні убори убруси, намітки, рантухи з часом вийшли з ужитку, а загальнопоширеними стали хустки, які були і є найрізноманітніші за розміром, матеріалом та декором. Науковці М. С. Білан, Г. Г. Стельмашук досліджують: «У списках і реєстрах майна, складених на Чернігівщині XVII – XVIII ст., згадуються «хустки полотняні», «хустка чорним шовком шита», «хустки дві рябі турецькі», «хустки золотом і сріблом шиті» [3 с. 55 – 58].

Науковці засвідчують, що з 2-гої половини 19 ст. хустки стали осно-

вним головним убором жінок в Україні. Виробляли хустки з бавовни, вовняної і шовкової пряжі та оздоблювались різними декоративними техніками вибивання, вишивки та ткання, сьогодні для виконання декору застосовують також техніку батику (ручний розпис по шовку) та фотофільмдрук. За О. Воропай: «Вишиті хустки, які створювали на Україні завжди були білого кольору, а барвисті хустки, як думає більшість дослідників, запозичені від південних слов'ян, болгарів, сербів, а ті, перейняли від турків та персів» [9]. На Західній Україні поширеними були білі хустки з вишивкою, яку створювали переважно червоного та чорного кольору з використанням геометричної і рослинної орнаментики [6, с. 326].

Найпоширенішими були хустки виконані декоративною технікою «вибійка» (набійка, друкування, мальованка, вибивання) – техніка нанесення фарби на поверхню тканини шляхом друку дерев'яними дощечками, на яких вирізаний задуманий орнамент. Ця техніка була започаткована в Індії, Африці, на Сході та у XVII столітті вона перейшла в Європу: Англію, Францію, Німеччину. а у X ст. побутувала і на Русі. Саме ця техніка – «вибійка», була відома на Київщині та на Західній Україні з XVIII – XIX ст. За дослідженням Запаско Я. П., техніка «вибійка». Ще мала назву – (вибиванка, друкування, мальовання, димка) – техніка нанесення кольорового узору на тканину. Майстрів, що займалися даним видом декоративного мисте-

Вибійка. Полтавщина. ХІХ ст.

цтва, називали малярями, друкарями, вибійниками [6, с. 104].

На Причорномор'ї та Приазов'ї хустка була предметом особливої уваги кожної жінки, яка прагнула мати їх якомога більше. Особливістю хусток у цьому регіоні було те, що їх виготовляли в'язанням на дротах з вовни. Використовували рівну в'язку, фактурну, з орнаментами та з бахромою. Під таку хустку могли одягнути і очіпок. Жінки Західного Полісся носили на голові обручеподібні кибалки, поверх одягали очіпок, а потім пов'язували хустку. На початку ХХ ст. заможні селяни мали можливість придбати вишневі, зелені, у кіти (тернові) хустки. А у центральних районах Полісся на весілля молодій голову пов'язували весільною червоною хусткою, до якої ззаду чіпляли стрічки [5, с.154]. На Волині побутова-

ли хустки: ситцеві, полотняні, тернові, вовняні.

Мистецтвознавець Тамара Ніколаєва стверджує про те, що наприкінці ХІХ ст. посилюється приплив у сільські місцевості фабричних тканин, готових виробів, зокрема хусток. «Особливо інтенсивна заміна саморобних тканин фабричними відбувається у центрі Київщини, на півдні Чернігівщини, на території Полтавщини та інших районах, розташованих поблизу промислових центрів та шляхів сполучення. Великі ткацькі верстати були відомі в Києві уже в середині ХІХ ст.» [12, с. 106].

За дослідженням Є. Антоновича, Р. Захарчук-Чугай, М. Станкевича хустка генетично пов'язана з намітками і належить до давнього типу рушникового головного убору. Хустку зав'язували на очіпок, бавницю, або просто на голову. Як стверджують науковці найдавніші хустки були не квадратної, а прямокутної форми, тобто 60 x 80 см. і мали назву – плати, або старосвітська хустка (полотняні, або напівполотняні домоткані хустки, які на відміну від звичайних, мають видовжену форму. Цей тип зберігся до поч. 20 ст. на Волині, Поліссі, на Покутті) [2, с. 328]. Вже з ХVІІІ століття набули поширення хустки квадратної форми. За матеріалом виготовлення, дослідники поділяють хустки на підтипи, а саме: домоткані лляні, конопляні, вовняні; з фабричних тканин [1, с. 90]. Плати спочатку були ткані, орнаментовані, переважно у районах Карпат, або квітчасті у центральних областях України,

Хустки Київщини. XX ст. Приватна колекція.

згодом – мережані білого, червоного, чорного тла, вишиті в кутах і по краях, з торочками (декоративний елемент у формуванні країв хусток, що має вигляд довгих ниток, інколи зв'язаних між собою) й кутасами [1, с.91].

Що до орнаментики української хустки, то здебільшого вишивали геометричні орнаменти: елементи трикутників, прямокутників та ромбів. На Волині і Покутті хустки ткали з використанням смугастого мотиву. Хустки Полісся були оздоблені кольоровими смугами і квадратами. Науковець П. Попова у своїй праці «Вишивані хустки з Черепівки на Сумщині» описує старожитні хустки на яких було зображення птахів, тварин і людей. На початку XVIII ст. хустки почали прикрашати рослинними мотивами – квіти рожі, васильків, гвоздики [9, с. 63]. В основу орнаментики хустки що на Київщині, входить мотив українського вінка. Світлана Китова у праці «Полотняний літопис України» дає опис значенню цього

мотиву: «Серед символічних значень вінка згадаємо розповсюджене бачення у ньому символу дівочої цноти, «Втратити віночок» – традиційний інакомовний осуд нерозважливості молодого жіноцтва на Україні». На Україні вінок за звичаями вважався оберегом, навіть побутував мотив де вінок був зображений у вінку. Саме цей мотив зображено на жіночих хустках Київщини.

Найпоширеніший спосіб пов'язування голови хусткою на Наддніпрянщині: зав'язування кінцями спереду і на потилиці. Біля Лубен на Полтавщині пов'язували голови хусткою поверх розширеного вгорі очіпка виглядало об'ємним. На свята в другій половині XIX ст. пов'язували голову хусткою, вінкоподібно, щоб тім'я залишалось відкритим [3, с. 117]. На Миргородщині інколи хусткою закривали очіпок, в інших не закривали, а обводили хустку довкола очіпка, опускаючи довгі кінці хустки на спину. [3, с.119]. Та все ж таки, найбільш тради-

Хустки Київщини. XX ст. Приватна колекція.

ційним був спосіб накидання га голову хустки, яку складали трикутником так, щоб перегнутий край був над чолом, а два бокові кінці перехрещувались під підборіддям і зав'язувались угорі на тім'ї або потилиці. Також поширеним був спосіб зав'язування хустки ззаду, коли два бокові кінці, перехрещуючись під підборіддям, обвивали шию. Карпатські українці зав'язували хустку так, щоб її край проходив над вухами, а кінці, перехрещувались ззаду та зав'язувались на тім'ї [7].

Аналізуючи численні дослідження мистецтвознавців, можна конкретизувати способи пов'язування української традиційної хустки: «під підборіддям (по всій території України); на чолі (Подністров'я, Полтавщина); на тім'ї (Полісся); на потилиці (на Гуцульщині); кругленько, тобто, «на бабку» – це пов'язування хустки над чолом; найпо-

Червоні хустки. Карпати. Фото В. Співака (1991 р.)

ширеніший спосіб – два кінці хустки перехрещувались під підборіддям, обвивали шию і зав'язували ззаду; на Київщині та Чернігівщині були цікаві способи пов'язування двох хусток: одна була на грудях, проходила під підборіддям і

Головний убір літніх жінок. Полтавщина.
Фото В. Співака (1991 р.)

зав'язувалась на маківці голови, а друга закривала голову позаду» [2, с. 60]. На Волині з початку ХХ ст. жінки носили хустки, зав'язані під підборіддям. У районах, що межують з Поліссям, побутувало специфічне пов'язування хустки під підборіддям із зав'язуванням її кінців на маківці [3 с.174]. На Волині носили яскраву квітчасту хустку, кінці якої спускалися на груди, а поверх неї пов'язували давню намітку.

Висновки. Узагальнюючи вищезазначене, можемо стверджувати, що вивчаючи мистецтво українського народного одягу, зокрема українську хустку, ми не тільки зберігаємо традиції нашої землі, але й дбаємо про високодуховний ріст нації, адже втратити усе, що віками створено прабабками, це втратити пам'ять, любов до людей,

до всього, що було неперервною ниткою для усіх нас.

ЛІТЕРАТУРА

1. Антоновий Є. А., Захарчук-Чугай Р. В., Станкевич М. Є. Декоративно-прикладне мистецтво. Львів: Світ, 1993. 272 с.
2. Антоновий Є. А., Захарчук-Чугай Р. В., Станкевич М. Є. Декоративно-прикладне мистецтво. Львів: Світ, 1992. 269 с.
3. Білан М. С., Стельмащук Г. Г. Український стрій. Львів: Фенікс, 2000. 325 с.
4. Бойко В. М. Українські народні традиції в сучасному одязі. Київ. 1970. 182.
5. Воропай О. Звичаї нашого народу. Етнографічний нарис. Київ. 1993.
6. Декоративно-ужиткове мистецтво. Словник. Т1.2./ Запаско Я. П. (керівник авторського колективу), Голод І. В., Білик В. Ф., Кравченко Я. О., Лупій С. П., Любченко В. Ф., Мельник І. А., Чарновський О. О., Шмагалю Р. Т. Львів: Афіша. 2000. 400 с.
7. Костишина М. В. Український народний костюм північної Буковини. Традиції і сучасність. Чернівці: Рута, 1996. 191 с.
8. Матейко К. І. Одяг. Нариси з історії українського декоративно-прикладного мистецтва. Львів, 1969. 321 с.
9. Матейко К. І. Головні убори українських селян до початку ХХ ст. Народна творчість та етнографія. 1973. № 3. С. 47.
10. Матейко К. І. Український народний одяг. Київ, 1977. 312 с.
11. Нариси з історії декоративно-прикладного мистецтва / відпов. редактор Я. П. Запаско. Львів: видавництво Львівського університету. 1969. 189 с.
12. Ніколаєва Т. О. Український костюм. Надія на ренесанс. Київ: Дніпро, 2005. 320 с.
13. Стельмащук Г. Г. Традиційні головні убори українців. Київ. 1993.
14. Шевченко Є. І. Українська народна ткачина. Київ: Артания, 1999. 410 с.

ВПЛИВ СУЧАСНИХ ВИМОГ НА РОЗВИТОК РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ

Матіящук О.В.,

старший викладач,

Михайленко В.М., асистент Національний університет харчових технологій

Ключові слова: пандемія, заклади ресторанного господарства, якість, комфортність, інтер'єр.

Стан та перспективи розвитку закладів ресторанного господарства (ЗРГ) в умовах сьогодення залежать від умов оточуючого середовища, а саме кон'юнктури макро- і мікрофакторів. Тому, щоб “вижити в сучасних умовах”, а особливо в умовах всесвітньої пандемії, спричиненої вірусом Covid-19, ЗРГ повинні підвищувати свою конкурентну спроможність і фінансову стійкість шляхом розширення кола своїх послуг, підвищення їх якості, вдосконалення організації системи управління, організації праці та обслуговування споживачів.

Одним із основних трендів успішного функціонування ЗРГ є створення емоційного зв'язку між споживачем і закладом, так як сучасна людина більш обізнана, свідома, гіперінформована, більш вимогливіша і, що важливо, орієнтована на індивідуальний підхід. За останнє десятиліття розвитку закладів ресторанного господарства можна окреслили такі основні тенденції розвитку ЗРГ:

- формування нових напрямів сучасної кулінарії (популяризація натуральної та якісної їжі, перероблення

сировини та приготування їжі без відходів, використання «неідеальних» овочів і фруктів, зменшення кількості споживання м'яса, збільшення рослинного білка в щоденному раціоні, унікальність або автентичність кухні, переосмислення дитячого меню);

- поглиблення спеціалізації закладів ресторанного господарства, зокрема поява моно- закладів ресторанного господарства;

- створення міжнародних ресторанних ланцюгів;

- удосконалення форм праці та впровадження досягнень науково-технічного прогресу (впровадження робототехніки, потужна онлайн-взаємодія – одна із ключових ланок спілкування з споживачем, доповнена та віртуальна реальність, диджиталізація, миттєвий зв'язок або режим нон-стоп, мобільна оплата).

Досліджуючи гастрономічні тенденції розвитку ресторанного бізнесу, визначено головні тренди минулого року: використання локальної сировини; використання продуктів, виробництво яких не шкодить навколишньому середовищу, або екологічно стійких;

здорове і корисне дитяче меню; безглютенова кухня; гіперлокальне постачання – створення власного саду і городу при кафе або ресторани; зменшення порцій для підвищення доступності натуральної їжі; вживання в їжу тваринної або рослинної сировини повністю, так зване «безвідходне виробництво»; відродження давніх злакових культур; поява так званих «іменних» продуктів під маркою певного фермера або його господарства. Безперечно, на вищих сходинках перебувають: екологічно чиста їжа від місцевих виробників, відмова від імпортованих продуктів та продуктів промислової переробки, а також робота з локальними фермерськими господарствами.

Основною метою інноваційної діяльності в сфері гостинності є не лише зміна гастрономічних особливостей певного закладу із застосуванням сучасного обладнання та сучасних технік виготовлення страв, але й створення нових проєктів ЗРГ з новою концепцією та креативним дизайном, що зможуть задовольнити потенційних гостей [1].

Одним із таких напрямків є створення моно-закладів ресторанного господарства. Концепція моно-закладу ресторанного господарства полягає в тому, що меню побудовано тільки на одному головному інгредієнті, або ж на одній групі страв, або виробів.

Значною перевагою даного закладу є скорочення фінансових витрат, а саме споживання електроенергії; витрати на персонал; оптимізується розподіл праці, що дозволяє підвищити продуктивність праці в цілому.

Не менш важливим трендом є стильний інтер'єр ресторану чи бару – унікальний за характером. Це мультилокальний простір, у якому поєднуються мистецтво й цифрові технології, незвичні кольори та різноманіття фактур. Завдяки поєднанню різних матеріалів, форм і тем, кожний об'єкт інтер'єру – особливий. Крім того доповнена та віртуальна реальність стає основою концепції розвитку закладів ресторанного господарства та їх основною перевагою. Наприклад, віртуальні бари на висоті пташиного польоту, де відвідувачам пропонують в окулярах VR побувати на морському дні. Або доповнена реальність, наприклад розповідь про історію та технології створення продукту.

Порівнюючи особливості різноманітних інтер'єрів сучасних закладів ресторанного господарства слід зазначити, що найбільш вдалі з них, створені при активному використанні принципів і методів дизайну та ергономіки на всіх стадіях їх життєвого циклу. Різні за призначенням, оформлення, якістю обробки, функціональними особливостями інтер'єри мають однакові якісні показники, які необхідно оцінювати з позицій споживача.

Дизайн і ергономіка, надаючи головне значення «людського чинника», оперують характеристиками, адекватними споживчим властивостям інтер'єрів, тобто властивостям, які задовольняють потреби споживачів у процесі їх використання за призначенням. Тому розробка положень, що характеризують рівень комфортності

інтер'єру, і методика оцінки дозволить здійснювати вибір оптимальної номенклатури дизайн-ергономічності показники у процесі проектування, експлуатації та оцінки комфортності внутрішнього простору, а також надасть можливість виконувати роботи по створенню інтер'єрів на вищому професійному рівні.

Останнім часом в Україні з'явилися так звані вільні або креативні простори, які часто називають «коворкінгами», «некафе» або «smart safe». Вони розташовуються в центрі міста, або в офісних центрах і на сьогоднішній день дуже популярні, особливо в умовах всесвітньої пандемії. Основна концепція таких закладів – безкоштовно все, крім часу. Ці заклади працюють за системою «все включено» (відвідувач платить не за їжу та напої, а за час) і являють собою нерухомість нового формату, яка спеціально пристосована для фрілансерів, стартаперів, IT-підприємців та маркетологів.

Термін «коворкінг», як загальний офісний простір, з'явився в 2005 році, коли Бред Ньюберг відкрив перший коворкінг-простір в Сан-Франциско.

Коворкінг – це модель роботи, коли працівники залишаються вільними і незалежними, і використовують вільний простір для своєї діяльності. Займатися своїми справами вони можуть у коворкінг-центрах або у креативних просторах, винайнявши робоче місце на місяць, день або декілька хвилин.

Формат таких закладів передбачає наявність кухні, де відвідувачі можуть замовити каву, чай, снеки, фрукти і

печиво (у необмеженій кількості). Крім того можна користуватися оргтехнікою та засобами зв'язку, сейфом, робочими кабінетами, кімнатою для переговорів, бібліотекою (діє буккросінг), кімнатою для відпочинку. Тут можна влаштовувати ділові зустрічі, семінари, майстер-класи, перегляди кінофільмів і концертів, просто спілкуватися або відпочивати.

Коворкінг дозволяє поєднувати відчуття комфортності в демократичній атмосфері і пошука нових трендів, знань і вражень. Креативні простори і коворкінги являють собою свого роду культурно-освітні кластери, які поєднують в собі кафе, офісні та освітні центри, магазини, велопрокати, кінозали, конференц-зали, дизайн-бутіки, шоу-руми, лекторії і майданчики для розваг.

З появою в Україні традиції повноцінного сімейного відпочинку почали активно розвиватися замські ресторани, особливо на ключових трасах. Формат замських ресторанів передбачає: ресторан, готель на 15-25 номерів (одна будівля або будиночки), мангал, дитячий майданчик, звіринець, басейн, автостоянка.

Усе більшій популярності у великих містах набуває мода снідати у ресторанах, а тому деякі заклади починають свою роботу з 6-ї або 7-ї години ранку. Пропонуються як окремі страви, так і комплексні сніданки в українському, французькому, англійському, німецькому, італійському та американському варіантах.

Безумовно, ринок ресторанних послуг в Україні має величезний потенці-

ал і перспективи розвитку, а перейняття зарубіжного досвіду, в свою чергу, сприятиме становленню високорозвинутого ресторанного господарства, що буде об'єднувати в собі як міжнародні, так і національні риси.

Висновок. Проведено аналіз основних факторів розвитку закладів ресторанного господарства в умовах сьогоднішнього та окреслено основні тренди

розвитку на майбутнє з урахуванням часу та технічного прогресу.

Література

1. Паламарек К.В. Сучасні інноваційні технології в ресторанній індустрії / К.В. Паламарек // Студентська наукова Інтернет-конференція «Сучасні інноваційні технології у сфері готельно-ресторанного господарства», 17 травня 2018 р., Чернівці, с. 8-10.

LABOR ECONOMICS: ELECTRONIC SYSTEM OF NUTRITIONAL CONSULTING

Leś Klaudia, Sidak Natalia, Szpak Maria

students, Wrocław University of Environmental and Life Sciences

Scientific supervisor:

Okulicz-Kozaryn Walery

Dr.hab, MBA, professor School of Entrepreneurship,

Wrocław University of Environmental and Life Sciences

Keywords: entrepreneurship, brainstorming, students, nutritional consulting, phone app

Aim of the study

The aim of the study is choosing the best business idea - profitable and easy to create, along with helping people to live a healthy lifestyle.

Research methods

The main methods of our research were brainstorming and review of the literature. Our 3-person group within the project conducted a brainstorming session and received 53 business ideas that we grouped into for separate categories. Further discussion of the nutritional application allowed us to set goals and structure for our future company.

In this study was attended by students who studied the subject „Entrepreneurship” [1] at the Wrocław University of Environmental and Life Sciences.

Results

Our first step was a brainstorming session as a result of which we received 53 ideas (Figure 1). We grouped ideas into for categories: known- , future proof- , to

deploy- ,nonsensical-. After analyzing the literature and discussion, we chose the product likely to be the most successful - Electronic system of nutritional consulting. Thanks to this product you can search for nutritional recommendations, remember about regular meals, physical activity, hydration and you can know how much water was lost during your exercise.

After brainstorming our business ideas, we decided to choose an electronic system where you can find nutritional recommendations, reminding you of meals, exercise, hydration and how much water was lost during exercise. From the article [2] we found , it is clear that there was an increase in the digital population in 2016-2017. The number of mobile application users is constantly growing. There are as many as 66% of unique mobile users, i.e. 4.917 billion people, and this number is constantly growing, which proves that people are very interested in new applications. Poland is at the forefront of the world when it comes to implementing mobile applications. Very important to us is the conclusion drawn on

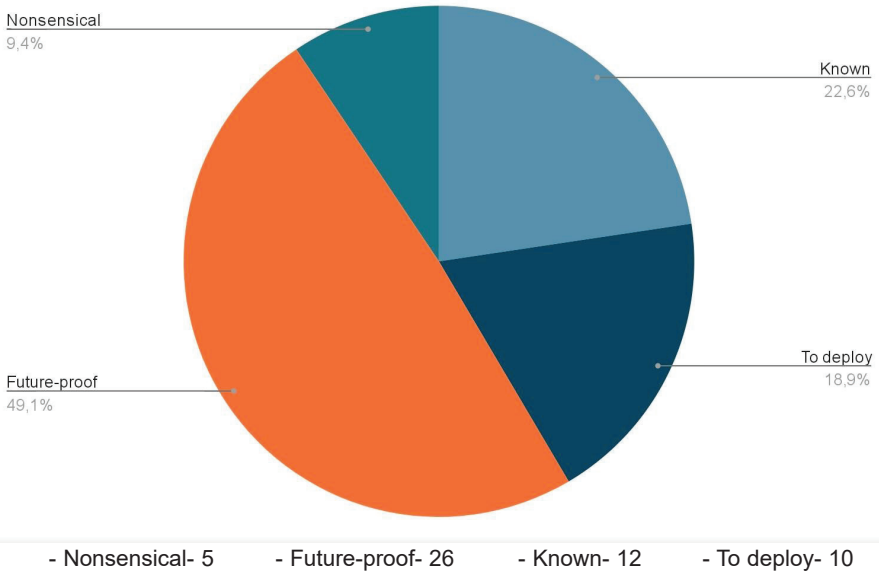

Figure 1. Brainstorming results

the basis of the survey conducted by Magdalena Ratalewska. The majority of users said that applications should be free, but they are willing to pay for them if they see an advantage in it, and they should be easy to use, graphically attractive and systematically improved. In another study [3], the current number of available applications on the market was checked. The largest number concerns physical activity (31%), programs with medical information (17%) and relaxation techniques (15%). A smaller amount are nutritional applications (7%) supporting the compliance with the diet. There is an interest in health and a healthy lifestyle among many users, but there is a lack of applications on the market for proper, balanced nutrition. Our application may gain popularity due to the lack of more competition in the application market.

The selected product is a good basis for starting a business. The ease of its creation opens the possibility of its rapid development and improvement. Introducing it on the AppStore - one of the most popular online stores these days - facilitates its dissemination among users. Simple style and use will encourage subscribers to continue using the program. Our main goal through the project is to target the perfect audience. Young people, who do not want to waste time visiting a dietitian will be pleased to use our program. Moreover, the mobile application markets have experienced tremendous growth in the last few years.

Conclusions

In summary, the plan to create a nutrition-related mobile application is a real and easy-to-run business that will quickly

start to generate profits thanks to increasing social online activity.

References

1. M. Miller, W. Okulicz-Kozaryn. (2020). Four management decisions on the School of Entrepreneurship at the University of Environmental and Life Sciences in Wrocław as a Tool for Implementation of Regional Innovation Program „Lower Silesia. Green Valley of Food and Health”. In the book: VIII International Scientific and Practical Conference „Economics and modern management: theory, methodology, practice”, Penza, Russia, pp. 56-62.
2. M. Ratalewska. (2017). Development of the mobile application market. Research papers of Wrocław University of economics. nr 487, pp. 262-271.
3. M. M. Bujnowska-Fedak, M. Tomczak, D. Pokorna-Kałwak. (2016). The use of modern mobile technologies in health care challenge for the XXI century. pp. 37-43.

ENFORCEMENT OF URBAN DEVELOPMENT ORDERS DURING USE OF LAND PLOTS IN UFA CITY

Shafeeva E.I.

docent, FSBEI HE Bashkir SAU

Keywords: urban planning regulations, land plots, land resources, zoning, territorial zones.

For rational organization of territory of an inhabited locality, creation of conditions for its sustainable development, use of land resources, it's necessary to follow rules contained in urban development orders. Urban development orders and conditions of the land plots' turnover constitute their legal status.

In accordance with the article 36 of the Urban Development Code of the Russian Federation (further – UDC of the RF), the urban development orders are used in the process of land development and further use of capital construction facilities for various purposes [2].

A system for regulation of use and development of the city's territory was worked out for creation of conditions for sustainable development and planning of the territory of Ufa city of the Republic of

Bashkortostan, safeguarding interests of participants of land and property relations. Regulatory and legal principles, according to which this system has been introduced and functions nowadays, were presented by the Urban Development Code of the Russian Federation, Land Code, the Federal Law No.131 "Upon general principles of organization of local governance".

Land use and development rules constitute a document developed on the basis of urban development zoning of territory. The land use and development rules include an urban development zoning chart and urban development orders. 8 territorial zones have been singled out in the territory of Ufa city (table 1).

Charter of Ufa city and General layout of Ufa city gave rise to development of rules for use of land plots and capital con-

Table 1
Territorial zones in the territory of Ufa city

Code designation	Name of the zone
Ж-1, Ж-2, Ж-3	Residential areas
ОД-1, ОД-2, ОД-3	Public and business
П-1, П-2	Production facilities
КП-1, КП-2, КП-3	Commercial and Production
Т	Engineering and transport infrastructure
С	Agricultural
Р-1, Р-2	Recreational use
СП-1, СП-2	Special purpose

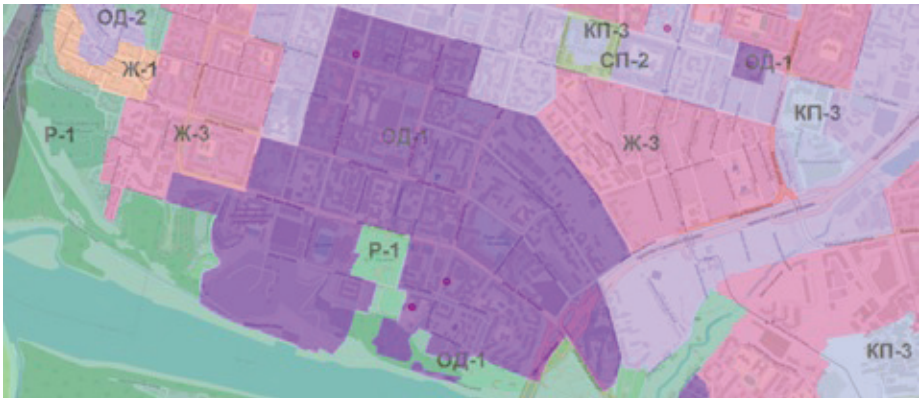

Figure 1 – “ОД-1” zone on the urban development zoning chart of Ufa city

struction facilities. Legal status of every territorial zone takes into account location and development of the territory covered by the zone, possibilities and needs for combination of various kinds of land use (residential, public and business, industrial, recreational and other types of land use). A list of types of permitted land use is established by the rules for every territorial zone.

It's important to follow the land use and development rules during cadastral survey too. The rules outline limiting dimensions of the land plots in the territorial zones. If the land plots are formed of private ownership lands, a cadastral engineer should analyze the land use and development rules and carry out explanatory work with applicants on choice of a type of permitted use for the land plot and area.

One of the main factors affecting the cadastral value, as well as the rental rate, is a type of permitted land use. In compliance of actual land use and data indicated in the Unified State Register of Immovable Property, the land plot's titleholder will pay a fair payment [1].

The urban development zoning chart is a chart being a part of the land use and development rules of Ufa city that displays borders of the territorial zones and their code designations. A cadastral unit in “Public and business (ОД-1)” (Fig. 1) and “Agricultural (C)” territorial zones was analyzed in terms of incompliance of a type of permitted land use and order of the land use and development rules on the basis of the urban development zoning chart of Ufa city.

“ОД-1” zone is designated for a wide range of commercial and auxiliary functions of the development that forms public and business downtown in the territory of the historic center of Ufa city. Admissible functional uses of this zone have been defined: apartment blocks, childcare centers, schools, diversified institutions of supplementary education, institutions of secondary vocational and professional education, higher education institutions, pharmacies, first-aid stations, sports and recreation facilities, cultural and artistic institutions, film theatres, stores, admin-

istration buildings, public organizations, fire fighting units, helicopter pads, linear facilities and structures. As follows from the analysis of the compliance, the following conclusion has been made: functional use of the land plots provided for various purposes is strictly kept according to legal status of the territorial zone. However, "C" zone reveals some land plots designated for horticulture with an area less than the limited minimal area established in the land use and development rules for horticulture plots. Even in a case of uniting such 2 land plots, once again the total area will not exceed the minimal dimensions indicated in the land use and development rules, so standard cadastral registration will be impossible. There are examples that permit such situations on

similar issues in other constituent entities of the Russian Federation.

The urban development orders must be strictly followed by local government bodies and titleholders of the land plots, since this is rational use of the city areas that will ensure creation of our present and future comfortable environment.

Bibliography

1. The Land Code of Russian Federation: dated 25 October 2001 № 136-FZ: approved by State Duma on 28 September 2001: approved by the Federal Council on 10 October 2001 // "ConsultantPlus" computer-aided law inquiry system.
2. Urban Development Code of Russian Federation: dated 29 December 2004 N 190-FZ: approved by State Duma on 22 December 2004: approved by the Federal Council on 24 December 2004: // "ConsultantPlus" computer-aided law inquiry system.

ИМПЛЕМЕНТАЦИЯ АНТИКОРРУПЦИОННЫХ МЕЖДУНАРОДНЫХ НОРМ В РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

IMPLEMENTATION OF ANTI-CORRUPTION INTERNATIONAL NORMS IN THE RUSSIAN FEDERATION

Суфьянова Е.З.

ст. преподаватель кафедры конституционного и муниципального права
Стерлитамакский филиал ФГБОУ ВО «Башкирский государственный
университет»

Халитов Л.Р.

студент 3 курса
Стерлитамакский филиал ФГБОУ ВО «Башкирский государственный
университет»

Sufyanova E.Z.

senior lecturer of the Department of Constitutional and Municipal Law of the
Sterlitamak Branch of the Bashkir State University

Khalitov L.R.

3rd year student of the Sterlitamak Branch of the Bashkir State University

***Аннотация:** В статье проведен анализ имплементации международных антикоррупционных стандартов в России. Были изучены нормы международного права в отношении коррупции, обобщены проведенные работы и изменения в законодательстве РФ в связи с принятием некоторых международных договоров.*

***Abstract:** The implementation of international anti-corruption standards in Russia are analyzed in this article. The norms of international law on corruption were studied, the work carried out and changes in the legislation of the Russian Federation in connection with the adoption of some international treaties were summarized.*

Ключевые слова: коррупция, политика, международный антикоррупционный стандарт, законодательство, противодействие коррупции, преступление, борьба с коррупцией, антикоррупционная деятельность, юридическая ответственность.

Keywords: corruption, politics, international anti-corruption standard, legislation, anti-corruption, crime, anti-corruption, anti-corruption activities, legal responsibility.

В нынешнее время правительства многих стран осуществляет свою деятельность в целях укрепления международного сотрудничества в сфере борьбы с глобальными проблемами. Одной из таких проблем является

борьба с коррупцией. Международное сообщество четко разобралось, что коррупция причиняет огромный вред стране как материальный, так и политический. Именно в связи с этим Российская Федерация и другие страны

мира принимают активное участие в создании единой организационной и правовой основы борьбы с коррупцией. Важность значения борьбы с коррупцией отметил Президент РФ В.В. Путин на заседании коллегии Генеральной прокуратуры России, высказав такие слова: «Важнейшее направление деятельности государства – это противодействие коррупции и криминалу в целом. Здесь необходима грамотная, профессиональная работа на всех этапах. От профилактики преступлений до поддержания обвинений в суде. В прошлом году по материалам прокурорских проверок было возбуждено 3,8 тыс. уголовных дел антикоррупционного характера» [7].

Согласно части 4 ст. 15 Конституции РФ международные договоры являются частью правовой системы РФ, и если в национальном законодательстве установлены иные нормы, то должны применяться нормы международного права [1]. В связи с тем, что РФ является участником ряда Конвенций против коррупции, то она взяла на себя обязательство привести свое национальное законодательство в соответствии с нормами, принятыми в Конвенциях. Так РФ является участником таких Конвенций как:

1. Конвенция ООН против коррупции 2003 г.;
2. Конвенция по борьбе с подкупом иностранных должностных лиц при осуществлении международных коммерческих сделок от 21 ноября 1997 года;
3. Конвенции Совета Европы об

уголовной ответственности за коррупцию 1999 г.;

Конвенция ООН против коррупции устанавливает общие правила, которые в дальнейшем страны участницы включают в свое национальное законодательство. Считается, что при проведении следующих действий показатели коррупции снизятся [2].

Например:

- создание и наличие органа, который будет заниматься вопросами борьбы с коррупцией;
- принятие норм, которые будут регламентировать назначение должностных лиц;
- наличие кодексов или стандартов поведения должностных лиц;
- система нормативно-правовых актов, регулирующих государственные закупки и операции с публичными финансами;
- принятие мер по прозрачности деятельности публичных органов и должностных лиц.

Имплементация международных антикоррупционных стандартов затронула многие отрасли права, не относящиеся напрямую к сфере антикоррупционного законодательства.

В ходе приведения национального законодательства в соответствии с нормами Конвенций был учрежден новый антикоррупционный консультативный орган – это Совет при Президенте Российской Федерации по борьбе с коррупцией, утвержденный Указом Президента РФ от 24 ноября 2003 г. № 1384, были повышены требования в подотчетности государственных слу-

жащих. Также были приняты меры, направленные на усиление независимости судей и судов, были проведены реорганизационные работы правоохранительных органов и повышение прозрачности деятельности государственных служб. В частности, Постановлением Правительства Российской Федерации от 8 мая 2014 года № 424 был расширен перечень должностей ряда организаций, в отношении которых введены некоторые антикоррупционные стандарты. В целях регламентации вопросов прохождения гражданской службы 27 июля 2004 года был принят Федеральный закон № 79-ФЗ «О государственной гражданской службе Российской Федерации».

В Конвенции ООН против коррупции содержится перечень тех деяний, которые рекомендуется признать в качестве преступлений в национальном праве [10]:

1. подкуп национальных публичных должностных лиц;
2. подкуп иностранных публичных должностных лиц и должностных лиц публичных международных организаций;
3. хищение, неправомерное присвоение или иное нецелевое использование имущества публичным должностным лицом;
4. злоупотребление влиянием в корыстных целях;
5. злоупотребление служебным положением;
6. подкуп в частном секторе;
7. хищение имущества в частном секторе;

8. отмывание доходов от преступлений;
9. сокрытие;
10. воспрепятствование осуществлению правосудия.
11. ответственность юридических лиц;
12. участие и покушение.

В части первой ст. 1 Федерального закона от 8 марта 2006 г. № 40-ФЗ «О ратификации Конвенции Организации Объединенных Наций против коррупции» сказано, что многие из перечисленных в Конвенции деяний уже криминализованы в РФ. То есть необходимость в имплементации многих норм, содержащихся в части 3 Конвенции, на момент ее ратификации отсутствовала. В этом плане УК РФ оказался достаточно полным [4].

Следует заметить, что Российская Федерация не криминализовала в национальном уголовном законодательстве деяние, предусмотренное статьей 20 Конвенции ООН «незаконное обогащение». Сегодня в РФ имущество, добытое преступным путем, может быть только конфисковано и обращено в пользу государства. Это максимально негативные последствия, которые могут ожидать гражданина, который должен предоставить сведения о доходах, об имуществе и обязательствах имущественного характера. В 2016 году правоохранительными органами зарегистрировано 32924 преступления коррупционной направленности. Из них по данным Генеральной прокуратуры в этот же год было в суд передано 12 исковых заявлений из

18 имеющихся материалов на сумму 38 млн руб. в отношении 22 объектов движимого (транспортные средства) и недвижимого имущества (земельные участки, жилые и нежилые помещения). Так, заведующая кафедрой государственного управления, правового обеспечения государственной и муниципальной службы РАГС при Президенте РФ доктор юридических наук, доцент Е.Ю. Киреева указывает, что механизм возврата имущества, предусмотренный Федеральным законом «О контроле за соответствием расходов лиц, замещающих государственные должности, и иных лиц по доходам», мало реализуется на практике, что может вызвать сомнение в изначальной заинтересованности в решении проблемы. В связи с этим возникает вопрос об эффективности и целесообразности использования этой нормы в юрисдикции РФ. Ведь данные показатели говорят лишь о тех фактах, которые удалось правоохранительным органам обнаружить, а как известно, коррупция является именно тем видом преступления, которое обладает высокой степенью латентности.

Конвенция Совета Европы об уголовной ответственности, в частности, содержит положения о криминализации коррупционных деяний (статьи 2–14), регламентирует вопросы правовой помощи и выдачи (статьи 26–27). После вступления Конвенции в силу Российская Федерация автоматически стала участником Группы государств против коррупции (ГРЕКО), созданной для осуществления мониторинга

выполнения государствами – членами ГРЕКО своих обязательств в области борьбы с коррупцией [3].

Анализ уголовно-правовых норм, установленных Конвенцией, и соответствующих норм УК РФ об ответственности за служебные преступления показывает, что Конвенция, во-первых, расширяет круг субъектов коррупционных преступлений по сравнению с предусмотренным УК РФ, во-вторых, в Конвенции более широко сформулировано понятие предмета взятки или коммерческого подкупа и, в-третьих, момент окончания получения и дачи взятки и коммерческого подкупа перенесен на более раннюю стадию, чем та, которая установлена ст. 290, 291 и 204 УК РФ, а именно на стадию покушения на преступление, определенную в ч. 3 ст. 30 УК РФ. В этом состоят основные и наиболее существенные отличия норм УК РФ от уголовно-правовых норм, содержащихся в Конвенции [8].

В Российской Федерации, в отличие от других стран, не создана единая унифицированная система антикоррупционных специализированных органов с правоохранительным статусом, которая бы реализовывала непрерывный мониторинг за деятельностью подпадающих под коррупционный риск органов, а также их юридическое преследование за нарушение антикоррупционного законодательства в централизованном порядке (по аналогии со Следственным комитетом РФ).

В российском законодательстве, в отличие от международных стандар-

тов и опыта некоторых зарубежных государств, не доведен до совершенства статус и механизм мониторинга, в том числе и с общественным участием.

Внутренняя антикоррупционная политика, в отличие от международной, не проводит разделения потенциальных субъектов коррупции на категории, в зависимости от классификации уровня власти. Так, в Конвенции ООН против коррупции указано, что есть категория наиболее уязвимых видов должностей в коррупционном поражении, которая нуждается в более пристальном внимании и контроле. В РФ борьба с коррупцией начинается с низовых звеньев, тогда как более опасная угроза возникает в высших эшелонах власти как государственной, так и хозяйственной, экономической деятельности [6].

Изучив нормативную базу, касающуюся противодействия коррупции в РФ, можно сделать вывод, что реализация антикоррупционных Конвенций совершенствует законодательство РФ, но также нужно помнить и понимать, что важен институт непосредственного применения положений, установленных международными договорами антикоррупционной направленности.

Список использованной литературы

1. Конституция Российской Федерации от 12.12.1993 // Российская газета, 25.12.1993, N 237 принята всенародным голосованием 12.12.1993 с изменениями, одобренными в ходе общероссийского голосования 01.07.2020 // Российская газета, N 144, 04.07.2020).
2. Конвенция Организации Объединенных Наций против коррупции от 31.10.2003 ратифицирована Федеральным законом от 08.03.2006 № 40-ФЗ) // Бюллетень международных договоров. 2006. N 10. С. 7 – 54.
3. Конвенция Совета Европы об уголовной ответственности за коррупцию от 27.01.1999 г. ETS N 173 ратифицирована Федеральным законом от 25.07.2006 N 125-ФЗ) // Собрание законодательства РФ, 18.05.2009, N 20, ст. 2394.
4. Уголовный кодекс Российской Федерации от 13.06.1996 N 63-ФЗ // Собрание законодательства РФ, 17.06.1996, N 25, ст. 2954 ред. от 05.04.2021, с изм. от 08.04.2021 // Российская газета, N 76, 09.04.2021).
5. Андрианов В. Опыт зарубежных стран по борьбе с коррупцией // Общество и экономика. – 2011. – № 1. – С. 23-65.
6. Головщинский К., Пархоменко С. Сравнительный анализ стратегий по борьбе с коррупцией // Предупреждение коррупции: что может общество. – С.-Пб.: Норма, 2003. – С. 45-63
7. Берлин А.Д. Корпоративный лоббизм: теория и практика / А. Д. Берлин, Г. Э. Григор. – Москва: Междунар. ун-т в Москве, 2005. – 197 с.
8. Моисеев В. Европейский опыт борьбы с коррупцией // Человек и труд. – 2011. – № 10. – С. 31-34.
9. Мягких Н. И., Михайлова Н. Н. Опыт использования полиграфных устройств при профессиональном отборе в органах внутренних дел // Российский полиграф. – 2016. – №1. – С. 62-64.
10. Швердяев С. Н. Системная коррупция как проблема науки конституционного права: обсуждение вопроса на юридическом факультете МГУ имени М. В. Ломоносова // Конституционное и муниципальное право. 2016. № 9. С. 10-16.
11. © Суфянова Е.З., Халитов Л.Р., 2021

ЩОДО СМАРТ-КОНТРАКТІВ В УКРАЇНІ

Миронець О.М.,

к.ю.н., доцент

кафедри конституційного і адміністративного права,

Суханов О.Д.,

здобувач вищої освіти другого «магістерського» рівня,

Юридичний факультет,

Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

Інформаційний розвиток людства зумовив низку зручних інноваційних результатів, які не лише роблять наше життя комфортним, а й значно спрощують та прискорюють професійну діяльність.

Вказане повною мірою стосується так званих смарт-контрактів, які, незважаючи на їх недостатнє правове унормування в наш час, все ж користуються все більшою увагою у суспільстві, актуалізуючи науковий інтерес щодо створення надійного їх юридичного регулювання й захисту прав та законних інтересів сторін такого договору.

Як зауважують Тарасюк А., Тамашев Г., термін «smart contract» ввів Нік Сабо, який ще у 1996 році визначив, що це певний набір цифрової форми, який включає протоколи, у межах яких сторона виконує перед іншою стороною певні зобов'язання [1]. Україна все більшими темпами розвивається в технологічному плані, з'являються все нові і нові ідеї, де життя людей полегшується, завдяки новим технологіям. Смарт контракти не стали виключенням, у різних країнах світу їх використовують за автоматичну роботу, застосування в будь-якому місці та в будь-який час. Що надає такому виду «ро-

зумних» угод перевагу, без втручання третіх осіб [2]. Смарт контракти застосовуються та укладаються на тих умовах, які в подальшому не можливо змінити на відміну від паперового договору, який можна змінити, переписати, доповнити тощо [1].

Як зауважують Мамчур Л. та Недибалюк О., коли смарт-контракт почав виконуватися, його неможливо припинити або змінити – це обумовлено технологією блокчейн. Оскільки смарт-контракт підписується приватним ключем від біткоїн-адреси учасника договору, з якої згодом здійснюється автоматична передплата / оплата за контрактом на біткоїн-адресу іншої сторони, то будь-які спекуляції щодо оплати виключені, сторона не може ухилитися від виконання контракта [4, с. 93].

На думку Пряміцина В. та Ковалик К., представлення детального аналізу щодо створення смарт-контрактів, а також технології блокчейн, на основі якої вони існують, дає змогу зробити висновок, що ці поняття є революційним явищем не лише для України, але й для міжнародного законодавства [5, с. 97].

Для створення та використання

смарт-контракту необхідно залучати досвідченого спеціаліста у сфері програмування, а укладені в результаті використання програми договори міститимуть одноманітні, практично уніфіковані умови, та є наближені до класичного публічного договору [4, с. 93].

Як вірно звертає увагу Бойко Н., важливим є те що смарт контракти можна швидко та зручно перевірити завдяки програмам та відслідкувати умови виконання даних договору, якщо буде відхилення або невиконання такого контракту одна із сторін завжди повідомляється та в подальшому такий контракт припиняється і в подальшому застосовуються певні види покарання [3].

Зважаючи на вказане Верес І. пропонує доповнити ЦК України статтею 636-1 Смарт-договір з таким змістом: 1). Смарт-договір є договором, який укладається в електронній формі (електронному документі). Смарт-договір набирає чинності з моменту компіляції програмного коду і розміщення в Ethereum або іншій системі з використанням технології блокчейну; 2). Ідентифікація сторін смарт-договору в системі прирівнюється до електронних цифрових підписів; 3). Для укладення смарт-договору використовуються типові протоколи. Умови мають бути конкретними, здійсненими і правомірними [6, с. 17-18].

Прямцин В. та Ковалик К. вірно вважають за доцільне внести зміни до законодавства щодо детального регулювання процедури укладення смарт-

контракту та його змісту: – розробити новий законопроект щодо правової природи блокчейну; – створити окремий виконавчий орган для забезпечення розвитку технології блокчейну; – внести зміни до Закону України «Про електронну комерцію», додати поняття «смарт-контракт»; – внести зміни до Закону України «Про електронні довірчі послуги» щодо використання електронного підпису для укладання смарт-контрактів [5, с. 97].

Але також, потрібно пам'ятати і про внесення змін до законодавства які будуть регулювати питання, що пов'язані із смарт контрактами, а саме виконання, укладення та їх відповідальність за порушення умов [2]. Варто зауважити, що активне поширення блокчейну в галузі права свідчить про те, що ця інноваційна технологія займатиме провідне місце в повсякденному житті для вирішення глобальних питань, а також в окремих сферах діяльності [5, с. 97].

Як підсумок, Україна все більше розвивається та здійснює певний процес переходу від «паперового» до комп'ютерного та програмного забезпечення, смарт-контракти є тому підтвердження, які зараз не активно використовуються в силу різних причин, але в майбутньому будуть мати великий попит.

Список використаних джерел

1. Тарасюк А., Тамашев Г. Smart-контракти серед юристів. Юридичний науковий електронний журнал. 2017. №21. С. 94-97 URL: https://uz.ligazakon.ua/ua/magazine_article/EA010426

2. Простобанк Консалтинг: Що таке смарт-контракт. URL: https://bankchart.com.ua/finansoviy_gid/investitsiyi/statti/scho_take_smart_kontrakt (дата звернення 23.04.2021).
3. Бойко Н. Смарт-контракти – чи справді договори та чи дійсно «розумні». URL: <http://unba.org.ua/publications/3169-smart-kontrakti-chi-spravdi-dogovori-ta-chi-dijsno-rozumni.html> (дата звернення 26.04.2021).
4. Мамчур Л., Недибалюк О. Цивільно-правові реалії допустимості використання смарт-контракту у договірних відносинах. Історико-правовий часопис. 2018. № 2 (12). С. 90-94.
5. Пряміцин В. Ю., Ковалик К. І. Захист персональних даних під час укладання смарт-контрактів. Правова позиція. 2021. 1 (30). С. 94-97.
6. Верес І. Правова природа смарт-контракту. Підприємництво, господарство і право. 2020. 9. С. 15-18.

ВИХОВАННЯ ТОЛЕРАНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЯК УМОВА ПРОТИДІЇ БУЛІНГУ

Тур В.О.

магістрант Запорізький національний університет

***Анотація.** У роботі розглянуто значення виховання толерантності молодших школярів як умови ефективної протидії булінгу. Визначено основні причини та ознаки булінгу у шкільному середовищі. Обґрунтований взаємозв'язок виховання толерантності молодших школярів з профілактикою булінга*

Ключові слова: булінг, молодші школярі, толерантність, протидія

Keywords: bullying, junior high school students, tolerance, counteraction

Проблема булінгу у закладах освіти різного рівня останнім часом набуває особливої актуальності. Соціально-економічна і політична нестабільність в українському суспільстві провокує виникнення та розвиток безлічі негативних явищ у соціальній сфері, зокрема, й у закладах освіти. Феномен булінгу та його протидії у шкільному співтоваристві наразі активно обговорюється на різних рівнях – від державного, на рівні нормативно-правових документів, до кожної конкретної школи, класу, на рівні практичної цілеспрямованої роботи з дітьми. Втім, проблема залишається – величезна кількість дітей так чи інакше стикаються з цькуванням, насильством у якості жертв або булерів. На сайті МОН України окреслено ситуацію в країні відповідно до дослідження ЮНІСЕФ: «67% дітей в Україні у віці від 11 до 17 років стикалися з проблемою булінгу; 24% дітей стали жертвами булінгу; 48% дітей нікому не розповідали про випадки булінгу; 44% школярів були спостерігачами

булінгу, але ігнорували його, бо їм було страшно за себе; більшість дітей булять за те, що вони виглядають, говорять, думають не так, як інші діти» [1]. Ці дані беззаперечно свідчать про актуальність цієї проблеми, а одним зі шляхів протидії булінгу, на нашу думку, є виховання толерантності у дітей, зокрема, у дітей молодшого шкільного віку.

Толерантність як суспільне явище вивчалася науковцями різних галузей: філософії, психології, біології, педагогіки та ін. Питаннями виховання толерантності дітей різного віку та протидії булінгу у дитячому середовищі займалися вітчизняні та зарубіжні вчені, серед яких Т. Миронюк, В. Тернопільська, І. Сухопара, Н. Бирко, П. Хайнеманн, О. Гаяш, С. Піхт, С. Нігулас, Дж. Хеврон, Н. Хамфрі, А. Кук, Н. Уїнстон, Е. Кандел, О. Родригес, Д. Скубіч та інші науковці.

Метою даного дослідження є розкриття значення виховання толерантності молодших школярів як умови ефективної протидії булінгу.

За даними чисельних досліджень з питань протидії та профілактики булінгу у шкільному середовищі, теоретично існує багато шляхів подолання цієї проблеми. Втім, незважаючи на ґрунтовну наукову базу, явище булінгу продовжує існувати у сучасному суспільстві. На нашу думку, одним з ефективних шляхів протидії булінгу є цілеспрямоване виховання толерантності у всіх вікових групах, зокрема, й дітей молодшого шкільного віку.

Ми розглядаємо толерантність у його загальнопедагогічному значенні, а саме – як готовність прийняти інших такими, якими вони є, і взаємодіяти з ними на засадах згоди й порозуміння [1]. Для розуміння важливості виховання толерантності як умови протидії булінгу, звернемось до сутності цього поняття та аналізу причин, що його викликають.

Отже, булінг вважається проблемою світового масштабу та інтернаціональним терміном у галузі психолого-педагогічних наук та який відображає низку проблем, пов'язаних із явищем різного роду насильства над особистістю чи групою. Науковцями визначено причини виникнення булінгу як з боку жертви, так і з боку булера [2]. Так, з боку жертви, причиною можуть стати індивідуальні особливості (зовнішність, яскраво виражені відмінності від «основної маси» однолітків, страх, тривожність, проблеми з самооцінкою та ін.); особливості поведінки (тобто, поведінка може суттєво відрізнитися від інших, а з огляду на вище означене, можна

припустити, що жертвою булінгу легко може стати дитина з особливими освітніми потребами. З боку булера причинами можуть бути прагнення до лідерства, влади, заздрість, агресивність та ін. У кожному конкретному випадку булінга причини можуть бути різними, але ознаки булінга, як правило, загальновідомі: емоційний тиск, образи, приниження вербального та невербального характеру; тривалий період цькування, знущань; «виключення» жертви із колективу; наявність спостерігачів та ін.

На нашу думку, одним зі шляхів протидії булінгу є виховання толерантності у дітей. Зважаючи, що явище булінгу найбільш характерне для підліткового середовища, саме у молодшій школі необхідно приділяти увагу цьому питанню. Як вже зазначалося, серед причин булінгу з боку жертви – відмінності. Відмінності у зовнішньому вигляді, поведінці тощо. А виховання толерантності, перш за все, передбачає виховання поваги до відмінностей.

Поняття толерантності трактується по-різному у наукових джерелах. Вчені визначають її як терпимість, повагу, розширення власного світогляду тощо. І. Сухопара у своєму дисертаційному дослідженні глибоко аналізує сутність цього поняття та підкреслює, що толерантність має гуманістичне підґрунтя – в її основі лежить ціннісне ставлення до інших людей, до себе, навколишнього середовища, виявляється в доброзичливості, чуйності, співчутті, співпереживанні, толерантному ставленні, повазі до інших людей [3].

Крім того, виховання толерантності передбачає й формування просоціальної поведінки [4], під якою розуміємо систему дій та вчинків особистості, зумовлену свідомим прийняттям соціально значущих норм і цінностей, умінням конструктивно вирішувати міжособистісні та групові суперечності, несприйнятливостю до ризикованих способів полісуб'єктних взаємодій, здатністю до самореалізації у різних видах соціально значущої діяльності. Тож, просоціальна поведінка особистості унеможлиблює її участь у булінгу.

Таким чином, виховання толерантності молодших школярів має бути комплексним, і включати роботу як з дітьми, так і з їхніми батьками та педагогічним колективом школи. Закладання основ толерантного ставлення до оточуючих стане ефективною протидією та профілактикою булінгу у більш старшому, зокрема, підлітковому віці та сприятиме формуванню просоціальної поведінки школярів.

Література

1. Протидія булінгу [Електронний ресурс] // МОН України. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/tag/protidiyabulingu> (дата звернення 17.05.2021 р.).
2. Сидорук І. Булінг як актуальна соціально-педагогічна проблема / І. Сидорук [Електронний ресурс] // Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Педагогічні науки. 2015. № 1. С. 169-173. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvvnur_2015_1_36. (дата звернення 27.05.2021 р.)
3. Сухопара І. Г. Формування толерантності у молодших школярів у позаурочній діяльності : дис. ... канд. пед. н. 13.00.07 «Теорія і методика виховання». Київ, 2016. – Режим доступу: <https://nauka.udpu.edu.ua/dysertatsiya-50/> (дата звернення 29.05.2021 р.)
4. Нечерда В., Демянчук О., Тарасова Т. Сучасні форми й методи формування просоціальної поведінки учнів в умовах превентивного виховного середовища загальноосвітнього навчального закладу // Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді: зб. наук. праць. Кіровоград : ІмексЛТД, 2014. Вип. 19, кн. 2. С. 291-305.

INNOVATIVE APPROACHES TO THE MANUFACTURE OF FLOUR CONFECTIONERY IN A PANDEMIC CONDITION

Mikhailenko V.,

assistant,

Matiyashchuk O.,

senior lecturer

National University of Food Technology

Key words: pandemic, hospitality sphere, dough semi-finished product, brownies, cooking box.

The sphere of hospitality has always remained one of the promising sectors of the dynamically developing economy. However, for the second year in a row, this area of activity is suffering significant losses due to the global pandemic caused by Covid-19. According to the end of 2019, the market of hospitality establishments in Ukraine numbered about 50 thousand establishments.

Poster restaurant automation company has published data indicating the closure of 2,500 establishments after the first two weeks of quarantine [1].

That is why, today, owners and chefs must be creative and modern, to implement their ideas in institutions, taking into account the current situation.

One of such solutions is the creation and implementation of the «Cooking box» service. The purpose of this service is that it is the delivery of a semi-finished product of a high degree of readiness for home cooking of restaurant dishes with a minimum amount of heat treatment.

Guests choose a menu for themselves, and employees deliver semi-finished

products along with a detailed recipe to customers.

Restaurant analysts estimate that the introduction of this service will not only reduce the time of cooking, but from an economic point of view it is more profitable than visiting a restaurant or supermarket.

Because the owners of the restaurant buy raw materials at wholesale prices, firstly, and secondly, guests are delivered only the required amount per serving, so you will not have unused ingredients. Especially noticeable benefit when buying exotic ingredients.

Given this factor, it is proposed to develop a unified flour confectionery dough semi-finished product of a high degree of readiness, which will be stored and delivered in environmentally friendly packaging made of corn starch, which is due to the absence of harmful substances, and easy disposal.

Analytical studies of the market of restaurants allowed to establish the range of products that are most common among different segments of the population (Fig. 1).

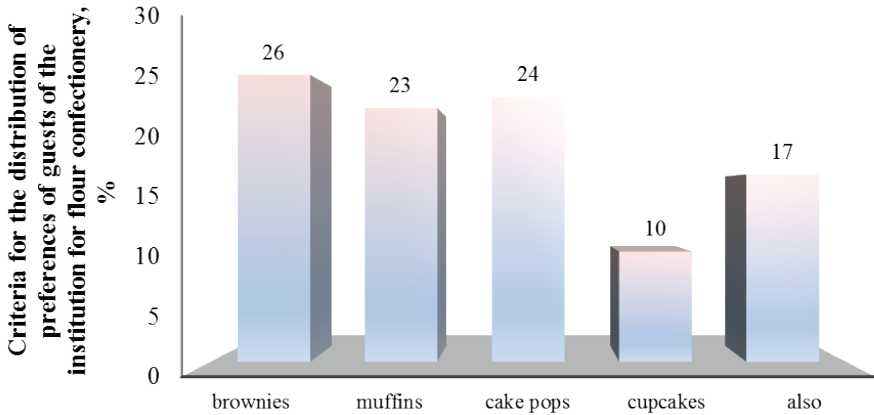

Fig. 1 – Criteria for the distribution of preferences of guests of the institution for flour confectionery

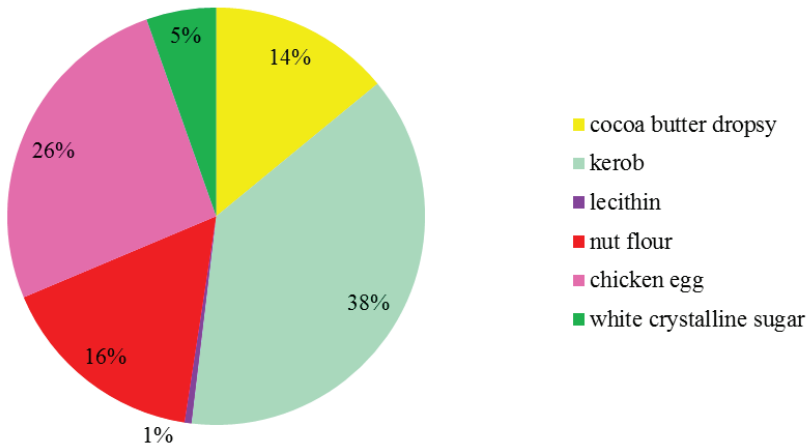

Fig. 2 – Prescription composition of high-readiness dough semi-finished product Cooking box [2]

A special place in the menu of restaurants is occupied by products made of chocolate:

- brownies;
- muffins;
- cake pops;
- cupcakes.

As these products are characterized by a sweet taste and pleasant aroma, these

products are high in calories and need improvement.

That is why it is proposed to make a substitution: high-grade wheat flour, butter, dark chocolate.

The selection of components takes into account the sensory characteristics of raw materials, physico-chemical quality indicators, storage stability, gastronomic

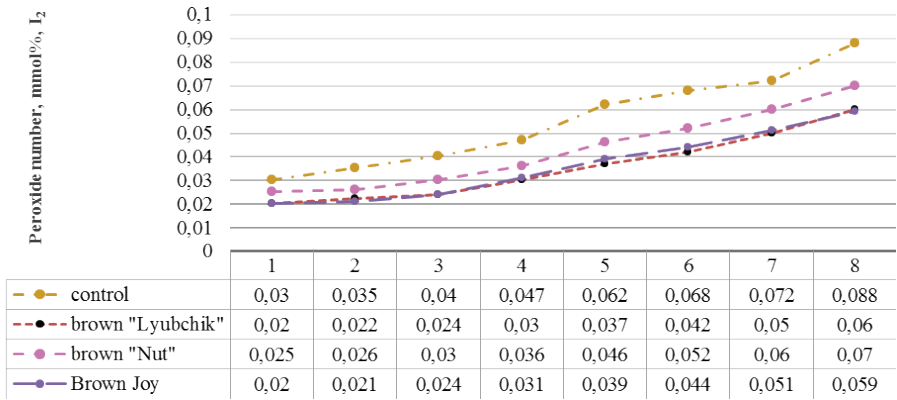

Fig. 3 – Changes in the peroxide value of the lipid fraction of the dough «Cooking box» during storage at a temperature of $(-5 \pm 3) \text{ }^\circ\text{C}$ and a relative humidity of 75%

combination, chemical and food composition of the components. These innovative attractive ingredients are selected, such as: nut flour, kerob, cocoa butter, as a structuring agent and has antioxidant properties that will inhibit the development of pathogenic microorganisms during storage of the proposed products. The prescription composition of the experimental semi-finished product is shown in the form of Fig.2

The next stage of the study identified indicators that will affect the shelf life, namely acid and peroxide value. These indicators themselves give grounds to further store this semi-finished test product and sell it within the specified period (Fig. 3).

To confirm the safety of products for a certain period, it is necessary that all quality and safety indicators of the product were within the regulatory limits plus 50% in the specified period. Therefore, the change in the characteristics of the Cookin box dough must be checked within 7 days.

Nut flour-based doughs contain a significant amount of fat, which can change significantly during heat treatment and storage. Studies of changes in the peroxide value of the fat component have shown that fat oxidation is not the dominant factor.

After 7 days of storage, the peroxide value of the fat component was in the range of 0.059–0.07% iodine. Whereas 0.08% of iodine is critical for fat-containing BKV. The control sample is 0.88%, which is a negative factor.

For products manufactured by the new technology, the peroxide value remained at the level of 0.02... 0.07 mmol%, I₂, which is 0.029... 0.1% less compared to the control. The decrease in the rate of the oxidation reaction is probably due to the fact that lecithin is a kind of antioxidant that inhibits the oxidation process [3].

However, it is known that the hydrolysis process can occur due to the action of molecular oxygen.

Therefore, the determined ability of the lipid fraction to accumulate free fatty

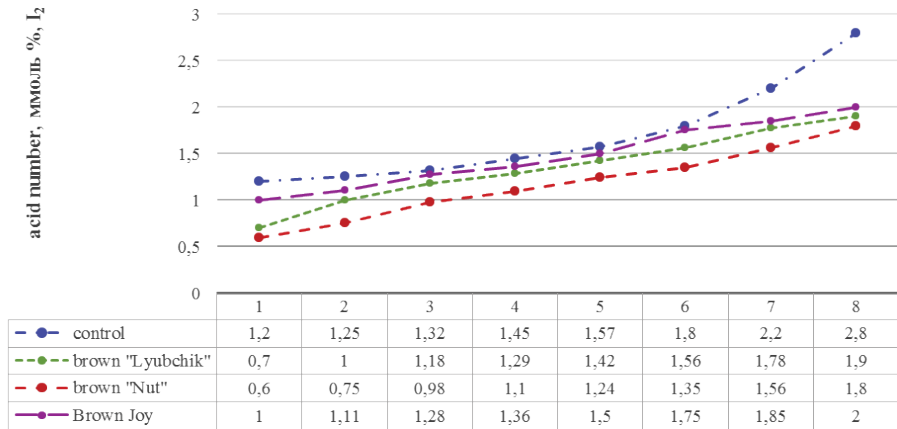

Fig. 4 – Change in the acid number of the lipid fraction during storage at a temperature of $(-5 \pm 3)^\circ\text{C}$ and a relative humidity of 75%

Table 1

Coordinates of brown color after shock freezing and microwave processing and baking

Product	Color coordinates								
	R	G	B	L	a	b	X	Y	Z
TEST SAMPLES									
control	23	19	18	17	124	124	120	20	125
Brown «Lyubchik»	23	19	18	18	124	123	113	20	125
brown «Nut»	25	23	24	21	124	124	120	24	125
Brown «Joy»	27	23	22	23	124	115	108	24	123

acids during storage of control and experimental test blanks is relevant and timely (Fig. 4).

Analysis of the acid number of experimental samples during storage (Fig. 4) showed that the increase in free fatty acids in products using nut flour in combination with leucine is less than in the control sample [3].

It should be noted that the accumulation of free fatty acids in the developed products in the first two days was much slower, and only on the third day of storage increased [3].

Thus, the processes of hydrolysis of fats in products made by the new tech-

nology were less intensive than in the control.

Also, the color change was determined after freezing and microwave treatment with subsequent baking [4].

As can be seen from the table that after heat treatment there was an impact on the color characteristics, this property will need to be considered in further work [4].

Thus, the manufacture of semi-finished products with a high degree of readiness is promising, relevant and timely in today's living conditions. The proposed products are not only in great demand in different segments of the population, but also have a long shelf

life, and visual characteristics do not differ significantly from the control sample, as evidenced not only by organoleptic evaluation, but also color coordinates.

References:

1. Електронний журнал економічна правда / За выходные кафе и рестораны потеряли 27% от оборотов – 2020 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.epravda.com.ua/rus/news/2020/11/16/667279/>;
2. Неміріч О.В. Вдосконалення рецептурного складу шоколадного брауні / О.В. Неміріч, В.М. Михайленко, М.С. Дмитренко // Наука, Исследования, Развитие. Техника и Технологии №4, 29.04.2018 – 30.04.2018 Барселона ст.45;
3. Капліна Т. В. Зміни жирової складової кексів із використанням нетрадиційної рослинної сировини під час їх зберігання / Т. В. Капліна, В. М. Столярчук, С. О. Дудник // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія: Технічні науки. – 2018. – № 1. – С. 96–103.
4. Пат. 112569 Україна, МПК (2016.01) G01N 15/08 (2006.01) A21D 13/00. Спосіб визначення пористості хлібобулочних виробів Петруша О.О., Арсеньєва Л.Ю., Дашинська О.А. ; заявник та патентовл. Національний університет харчових технологій – № 201605660 ; заяв. 26.05.2016; опубл. 26.12.2016, Бюл. №24. – 4 с.

ОРГАНІЗАЦІЯ СИСТЕМИ ЕФЕКТИВНОГО ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ

Литвинець Л.Ф.

Київський національний університет харчових технологій

Кризовий стан національної економіки вимагає від закладів індустрії гостинності сучасної системи внутрішнього контролю, інтегрованої в загальну інформаційну систему управління суб'єктом господарювання, використовуючи систему збалансованих показників, як інструмент оперативної ідентифікації на зовнішні та внутрішні чинники.

Результатом функціонування внутрішнього контролю має бути достовірна інформація, використовуючи яку система менеджменту здійснює управлінський вплив на реалізацію бізнес-процесів, а це сприятиме ефективному досягненню поставлених цілей.

Внутрішній контроль – це система заходів, що враховуються в діяльності суб'єкта господарювання з метою ефективного виконання працівниками своїх посадових обов'язків щодо забезпечення і здійснення господарських операцій. Внутрішній контроль визначає законність цих операцій та їх економічну доцільність для зазначеного підприємства.

Сутність внутрішнього контролю стверджує потребу побудови системи контролю як елемента механізму управління, передбачає формування оперативної та достовірної інформації, що забезпечує досягнення цілей прийнятими управлінськими рішеннями.

Система внутрішнього контролю – сукупність правил і процедур, прийнятих управлінським персоналом підприємства з метою забезпечення ефективного здійснення фінансово-господарської діяльності.

Організація контролю підприємств готельно-ресторанного бізнесу в Україні повинна враховувати особливості, які зумовлені ринковими умовами їх господарювання, розмірами та категоріями цих підприємств, станом їх матеріально-технічного оснащення, переліком послуг, що ними надаються, кваліфікацією персоналу, рівнем обслуговування та різним майновим статусом.

Система внутрішнього контролю має бути побудована на основі системного підходу, що передбачає:

- визначення об'єктів контролю;
- створення центрів відповідальності (доходів і витрат) для забезпечення контролю за раціональним використанням спеціалізованих робочих активів та доходів, витрат з метою виявлення відхилень;
- затвердження бюджетів (формування оптимальних показників, які визначатимуть ефективність діяльності підприємства та структурних підрозділів);
- формування контрольних процедур та аналітичного забезпечення для здійснення контролю;

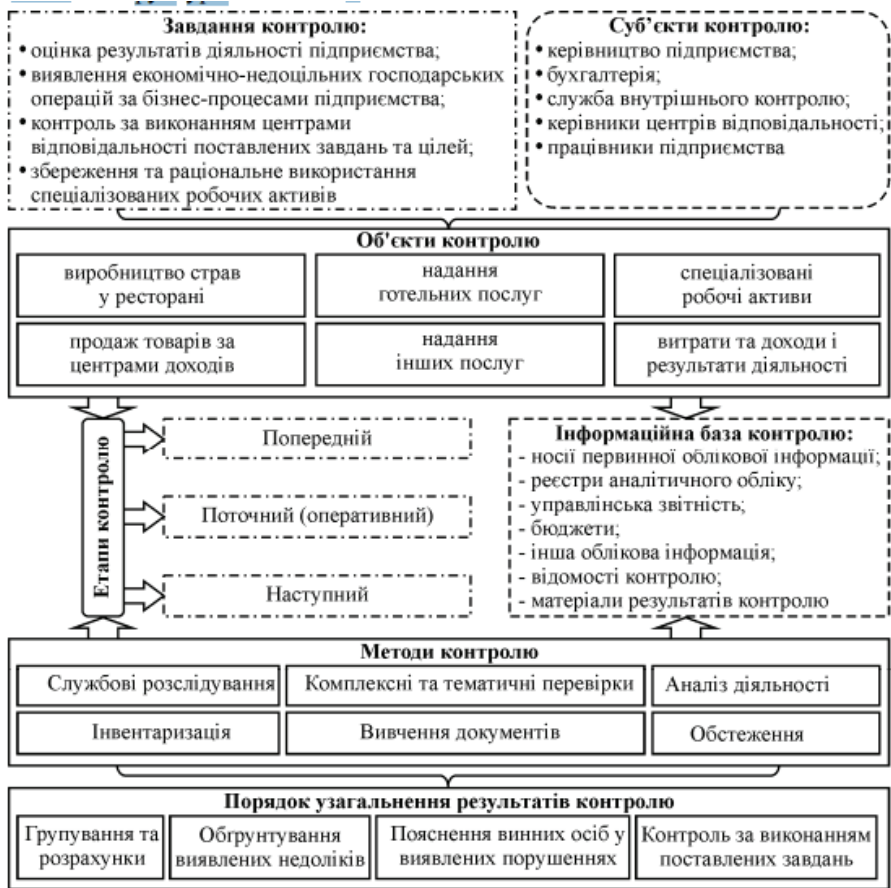

Рис.1 Організаційна модель системи внутрішнього контролю діяльності підприємств індустрії гостинності

– з метою формування оперативного інформаційного забезпечення системи управління розроблення та впровадження форм внутрішньої звітності

Дослідження підтверджують відсутність системного підходу проведення контрольних процедур за об'єктами контролю підприємств готельного бізнесу, а це є підставою незадовільного стану системи контролю та зумовлює потребу побудови ефек-

тивної системи контролю для управлінського персоналу.

Ґрунтуючись на на основі системного підходу та принципах доцільності та економічності до управління діяльністю досліджуваних підприємств індустрії гостинності організаційну модель системи внутрішнього контролю наведено на рис.1.

Модель організації внутрішнього контролю діяльності підприємств

готель-но-ресторанного господарства визначає складові компоненти системи контролю, формування належної інформації для прийняття виважених управлінських рішень з метою підвищення ефективності його проведення.

Під час вибору форми контролю важливим є врахування витрат на організації та проведення контролю. Це забезпечить системне здійснення контроль-них процедур за об'єктами контролю на досліджуваних підприємствах готельно-го господарства.

Об'єктами внутрішнього контролю діяльності на підприємствах готельно-ресторанного господарства є процеси (господарські операції), спеціалізовані робочі активи, витрати та доходи по підприємству загалом та в розрізі наданих послуг і реалізованих товарів, оцінка діяльності структурних підрозділів, визначення результативності прийнятих управлінських рішень.

Відповідно до об'єктів контролю застосовують контрольні процедури:

- контроль обсягів надання послуг і продажу товарів;
- оцінка витрат та доходів;
- аналіз діяльності закладів гостинності;
- аналіз забезпеченості спеціалізованими робочими активами структурних підрозділів, контроль за їх рухом та ефективністю використання;
- визначення відхилень фактичних показників від планових за центрами відповідальності.

Важливою складовою ефективної побудови системи внутрішнього контролю на підприємствах індустрії

гостинності є формування інформаційного забезпечення, що використовується під час застосування контрольних процедур.

Вітчизняні вчені [1;2;3] розглядають інформаційне забезпечення системи контролю як сукупність обліково-аналітичної та контрольної інформації, отримання вихідних результатів щодо характеристики показників діяльності з метою формування належної інформації для прийняття управлінських рішень.

Результати дослідження стверджують, що інформаційною базою внутрішнього контролю підприємств готельно-ресторанного бізнесу є:

- положення, посадові інструкції та інші внутрішні нормативні документи;
- затверджені бюджети, кошториси тощо;
- результати інвентаризації;
- відомості внутрішнього контролю та управлінська звітність;
- реєстри аналітичного та синтетичного обліку, відомості обліку та фінансова звітність;
- документація, яка сформована на підприємстві та виступає інформаційним забезпеченням під час прийняття управлінських рішень.

Висновки. Для забезпечення ефективного функціонування системи внутрішнього контролю в закладах гостинності необхідно: розробити внутрішні стандарти, які регламентують методiku здійснення контролю; організувати внутрішній контроль як систему, яка реалізується для забезпечення інформаційних потреб відповідних рівнів

управління; на основі інформаційної інтеграції під-систем управління організувати контроль з використанням сучасних інформаційних систем; для документування здійснюваних контрольних процедур розробити управлінську звітність; запровадити методику здійснення контролю з урахуванням організаційних особливостей діяльності підприємств гостинності.

Список використаних літературних джерел

1. Корягін М.В. Системний та процесний підходи до вивчення бухгалтерського обліку та його методології/ М.В. Корягін // Вісник Дніпропетровського національного університету: наук.-екон. журнал.-Дніпропетровськ: Вид-во ДНУ. – 2013.-Т.21,вип.7(4).-С.223-229. [Електронний ресурс].- Доступний з [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/vdumov_2013_21_7\(4\)_36.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/vdumov_2013_21_7(4)_36.pdf).
2. Куцик П.О. Внутрішньогосподарські регламенти, стандарти і звіти: теоретичний аспект/П.О. Куцик // Проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу і контролю в умовах світових інтеграційних процесів: зб. мат. 1-ї Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. / відп. за вип. П.О. Куцик. – Львів: Вид-во ЛКА, 2012. – С. 7-9.
3. Шевчук В.О. Проблеми ідентифікації об'єктів контролю господарських систем/В.О. Шевчук//Розвиток системи обліку, аналізу та аудиту в Україні: теорія, методологія, організація: тези доп. 9-ї Міжнар. наук. конф.-К.: Вид-во «Бізнес Медіа Консалтинг», 2011. – С. 10-11.

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННИМ БІЗНЕСОМ

Литвинець Л.Ф.

Київський національний університет харчових технологій

Сучасний стан розвитку готельного господарства в Україні набуває досить швидких темпів розвитку, є бажаною та прибутковою галуззю, якою необхідно займатися задля підняття іміджу держави та можливості надання послуг світо-вого класу. Але як і в будь-якій іншій галузі, готельному господарству характерні нестійкі тенденції розвитку, що залежать від сезонних коливань попиту та неможливістю створення запасів готельного продукту, зростанням цін на послуги та недостатнім рівнем якості обслуговування. Ситуація ускладнюється нестабільністю зовнішнього середовища, неузгодженістю внутрішніх процесів підприємств, неадекватному ринковим вимогам управлінню господарською діяльністю. Для ефективного функціонування підприємств готельного господарства виникає необхідність наукового обґрунтування стратегій їх розвитку, які кореспондуються із світовим досвідом та вдалою практикою вітчизняних підприємств-лідерів.

Проблемою вітчизняних підприємств готельного господарства в умовах економічної нестабільності є пошук сучасних механізмів організації управління, які мають забезпечувати стійку позицію на ринку готельних послуг.

Концепція стратегічного управління лежить в основі стратегічного мислен-

ня і знаходить вираз у наступних характерних рисах її застосування:

Базується на певному поєднанні теорії: системному, ситуаційному та цільовому підходах до діяльності підприємства, що трактується як відкрита соціально-економічна система. Використання тільки однієї із зазначених засад не дає можливості досягти потрібних результатів – розвитку підприємства у довгостроковій перспективі.

Орієнтує на вивчення умов, в яких функціонує підприємство. Це дозволяє створювати адекватні цим умовам системи стратегічного управління, що будуть відрізнятись одна від одної залежно від особливостей підприємства та характеристик зовнішнього середовища.

Концентрує увагу на необхідності збору та застосування баз стратегічної інформації. Аналіз і застосування інформації для прийняття стратегічних рішень дає змогу визначити зміст та послідовність дій щодо змін на підприємстві завдяки зменшенню невизначеності ситуації.

Дозволяє прогнозувати наслідки рішень, що приймаються, впливаючи на ситуації шляхом відповідного розподілу ресурсів, встановлення ефективних зв'язків та формування стратегічної поведінки персоналу.

Рис. 1. Модель стратегічного управління підприємством готельно-ресторанного бізнесу

Стратегічне управління підприємством готельного господарства це – система управлінських рішень, орієнтованих на вибір дій, синтезуючих різнопланові стратегічні цілі підприємства в умовах нестабільності ринкового середовища та обмеження власного ресурсного потенціалу.

Стратегічне управління являє собою процес, за допомогою якого менеджери здійснюють довгострокове керівництво організацією, визначають специфічні цілі діяльності, розроблюють стратегії для досягнення цих цілей, враховуючи всі релевантні (найсуттєвіші зовнішні та внутрішні умови, а також забезпечують виконання

розроблених відповідних планів, які постійно розвиваються і змінюються.

Стратегічне управління є синтезованим поняттям, де основними складовими процесу стратегічного управління є стратегічне бачення і мислення, стратегічне планування і стратегічне програмування.

Модель стратегічного управління підприємством готельно-ресторанного бізнесу наведена на рис.1.

Сутність стратегії управління готельними підприємствами як виробниками послуг гостинності в досягненні конкурентних позицій підприємства базується на основних положеннях, що забезпечують системний

підхід до здійснення таких видів діяльності: – надання готельних послуг, орієнтованих на споживача; – залучення кваліфікованого персоналу; – створення сучасних умов праці та якості наданих послуг; – облік і мінімізація витрат; – адаптація до змін як внутрішнього, так і зовнішнього середовища; – впровадження інноваційних технологій; – розвиток та розширення сервісних послуг.

Стратегія – це багатогранне, ефективне для діяльності підприємства творіння, яке, між іншим, не є панацеєю від всіх негараздів підприємства. Тому важливо чітко визначити, чого саме не треба очікувати від стратегії.

Багатофакторність вибору стратегії багато в чому визначає необхідність розробки стратегічних альтернатив, з яких і здійснюється остаточний вибір. Стратегічні альтернативи – набір різних приватних стратегій, що дозволяють досягти стратегічних цілей організації, у рамках обраної базової стратегії й обмежень на використання наявних ресурсів. Стратегічна альтернатива надає організації різні можливості і характеризується різними витратами і результатами.

Під час формування стратегії управління готельними підприємствами необхідно враховувати основні принципи та тенденції базових стратегій, споживчий попит на готельні послуги та формування конкурентного готельного продукту, якість якого визначається професіоналізмом керівника і якісним складом персоналу підприємства.

Формування ефективної стратегії управління готельного підприємства передбачає виявлення потенційних можливостей і загроз у зовнішньому середовищі підприємства, а також оцінку ризиків і можливих альтернатив.

Стратегічне управління можна визначити як управління організацією, що:

- спирається на людський потенціал, як основу організації;
- орієнтує виробничу діяльність на запити споживачів;
- здійснює гнучке регулювання, своєчасні зміни в організації, що дозволяють домагатися конкурентних переваг.

Це дозволяє організації виживати, досягати своєї мети в довгостроковій перспективі. Стратегічне управління – це динамічний процес аналізу, вибору стратегій, планування, забезпечення та реалізації розроблених планів організації.

Реалізація стратегічного управління підприємством готельного господарства можлива лише за умови, якщо воно є стратегічно орієнтованим, в якому кадри мають стратегічне мислення, де існує система стратегічного планування, що надає можливість розробляти і використовувати інтегровану систему стратегічних планів, а поточна діяльність, спрямована на досягнення стратегічних цілей.

Висновки. Основними напрямками стратегічного управління підприємствами готельного бізнесу є спрямованість готельного комплексу на

привабливість готельних послуг, їх реалізацію та рентабельність діяльності підприємства, до-сягнення конкурентних переваг в довгостроковому періоді, які нададуть високу норму прибутку та стабільне економічне зростання. Розвиток ринкових відносин в Україні, отримання підприємствами готельного бізнесу, що надають конку-ренто-спроможні та високоякісні послуги, права виходу на готельний ринок вимагають постійного вдосконалення підходів до стратегічного управління.

Список використаних літературних джерел

1. Сучасні тенденції розвитку готельно-ресторанного бізнесу: міжнародний та національний досвід: колективна монографія; за заг. ред. А.Ю. Парфіненка. Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2017. С. 75–86.
2. М.Ю. Барна Науково-методичні підходи до диференціації послуг підприємств готельно-ресторанного бізнесу. Барна М.Ю., Салімон О.М., Сидоренко Т.М. Вчені записки ТНУ ім. В.І. Вернадського. Серія: Економіка і управління Том 30 (69). № 5, 2019, с.164-168.
3. Завідна Л.Д. Готельний бізнес: стратегії розвитку: монографія. Київ: Київський національний торговельно-економічний університет, 2017. 600 с.
4. Завідна Л.Д. Управління стратегічним розвитком підприємства готельного господарства: автореф. дис.... докт. екон. наук: спец. 08.00.04; Київський національний торговельно-економічний університет. Київ, 2018. 39 с.

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КОРПОРАТИВНОГО ІМІДЖУ ДЕРЖАВНИХ УСТАНОВ

Катерина Волошина,

здобувач вищої освіти другого «магістерського» рівня

Анжела Лященко,

к.соц.ком., доцент

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Вступ. Формування корпоративного іміджу – нелегкий, досить довгий процес, у ході якого створюється образ організації. На сьогоднішній день імідж вважають основною причиною успіхів або невдач у бізнесі та громадському житті. Кожній впливовій та успішній організації важливо мати довіру громадськості, тобто сформувати про себе позитивний імідж.

Що стосується державних структур та органів влади, створення гарного іміджу є необхідною складовою їхньої діяльності. Саме від нього залежить рівень довіри суспільства до не лише місцевого керівництва, а й взагалі до держави. Тому проблема довіри до органів влади посідає одне з перших місць у створенні позитивного іміджу державних структур.

Н.В Щербак в одній зі своїх робіт зазначає: «Протягом останнього часу в Україні спостерігається з різним ступенем інтенсивності значне зниження рівня довіри населення до представників влади» [3]. Саме тому сучасні дослідники та фахівці PR надають пріоритетне значення питанням і проблемам формування іміджу державних установ.

Мета. Метою роботи є дослідити особливості формування корпоратив-

ного іміджу державних організацій та встановити принципи комунікації органів влади задля формування позитивного іміджу в очах громадськості.

Формування комунікації у державних установах – процес важливий і складний. Налагоджена комунікація між державними установами та громадськістю – одна із головних ознак демократично розвиненої країни. Міцний взаємозв'язок у цій сфері дозволяє успішно вирішувати соціальні конфлікти, знімати напругу в суспільстві, а також втілювати у життя державні рішення.

Метою PR-служб органів державної влади є спілкування між громадянами і державою для виявлення спільних інтересів та порозуміння. Паблік рилейшнз мають перед собою завдання вчасно та регулярно інформувати громадськість про роботу, її результати та плани уряду; надавати відповіді на питання у сфері законодавства, права і роботи уряду, а також давати зворотній зв'язок міністрам і комітетам щодо реакції людей на впроваджену ними урядову політику.

Щоб встановити довірливі та ефективні стосунки з громадянами, місцевій владі слід докласти великих зусиль.

Мається на увазі комунікація через засоби масової інформації та мережу Інтернет, функціонування власних інформаційних центрів, проведення спеціальних заходів, увага до зовнішнього вигляду будівлі організації, гідне ставлення до відвідувачів, контроль чуток.

Використовуючи всі ці засоби комунікації, державні установи з легкістю сформулюють потрібний імідж в очах громадськості, а також встановлять міцні зв'язки всередині установи.

На формування іміджу органів влади вплив мають особливі фактори, які можуть піддаватися корегуванню:

- 1) діяльність влади, що задовольняє інтереси громадськості;
- 2) готовність влади відкрито комунікувати із суспільством;
- 3) репрезентація діяльності держслужбовців через ЗМІ;
- 4) кадрова політика держустанови;
- 5) якість послуг, які пропонуються відвідувачам.

Фахівці зазначають, що формуванню позитивного образу державної організації сприяють також професійні та особистісні риси держслужбовців. Вони повинні бути компетентними професіоналами своєї справи, активними, освіченими, вихованими і швидко реагувати ні різноманітні ситуації.

На значну увагу заслуговують неофіційні правила комунікації органів державної влади, дотримуючись яких державна установа неодмінно досягне успіху у формуванні власного іміджу. Органи державної влади мають вести прозору діяльність, бути готовими до діалогу, гідно вести дискусії та при-

ймати пропозиції. Важливим аспектом також є вчасне інформування населення щодо результатів роботи, планів на майбутнє, поточних рішень, шляхів і засобів їх досягнення.

Поширеною є думка, що статус «державна» вже надає установі якісь привілеї при формуванні позитивного іміджу. Але для цього мало просто бути державною установою. Існує декілька принципів комунікації, дотримуючись яких, органи влади матимуть гарну репутацію.

1. Стратегічність. Принцип полягає у здатності державних установ запропонувати ефективні шляхи розв'язання різних проблем, а також формувати власну діяльність з урахуванням ризиків.

2. Справедливість. Передусім, це законна діяльність органів влади, дотримання ними етичних і правових норм життя суспільства. У іншому випадку організація ризикує втратити довіру.

3. Стабільність. Стабільна робота організації гарантує перспективи в реалізації державної політики в цілому. Від рівня стабільності залежить ефективність і тривалість комунікації влади із суспільством.

4. Довіра. Мабуть, це найголовніший принцип у комунікації між державною установою і громадськістю. Отримати довіру суспільства органи влади можуть за умови беззаперечного слідування власним стратегіям і надання об'єктивної інформації про власні плани.

Висновки. Формування позитивного іміджу органів влади – одне із най-

більш пріоритетних завдань у державній політиці. Це викликано стрімким розвитком інформаційних технологій, які надають більші можливості для впливу на імідж державних організацій, а також усвідомленням органів влади важливості зваженої політики щодо формування іміджу, яка відіграє не останню роль у реалізації державних справ і задоволенні інтересів країни.

Важливо завжди пам'ятати, що позитивний імідж формується не за один день, а ось погану репутацію організація може заробити за декілька годин чи навіть хвилин. Щоб цього уникнути, органи влади повинні пам'ятати про особливості власного корпоративного іміджу і слідувати деяким важливим правилам. До яких відносяться вимоги до спеціалістів галузі (їхня компетенція, особисті риси характеру, обізнаність у справах організації, вміння правильно організовувати власну роботу), каналів комунікації з аудиторією (особливості ЗМІ та мережі Інтернет, наявність прес-центрів), вимоги до проведення спеціальних заходів, поведінки працівників організації по відношенню до своїх відвідувачів.

Для вдалої комунікації із громадськістю органи влади і державні установи повинні керуватися, в першу чергу, інтересами громадськості, бути відкритими до діалогу з усіма бажаними, приділяти значну увагу надаваним послугам і дбати про імідж кожного співробітника зокрема.

Із досягненням цих завдань допомогатимуть принципи справедливості,

стабільності і довіри. Для кращого результату всі заходи, спрямовані на комунікацію із громадськістю, повинні бути чітко організованими, обґрунтованими та системними, а відповідальні за них особи – готовими до будь-якої критики та змін задля досягнення поставленої мети щодо формування іміджу державних установ. Лише у цьому випадку діяльність державної організації буде ефективною.

Література

1. Ларіна Н. Імідж як комунікативна основа позиціонування влади / Н. Ларіна // Вісник державної служби України. – 2013. – № 2. – С. 20-23.]
2. Пантелейчук І. В. Формування позитивного іміджу органів державної влади: теорія, методологія, практика [Текст]: монографія / І. В. Пантелейчук. – К.: Альтерпрес, 2011. – 316 с.
3. Щербак Н.В. Формування позитивного іміджу органів державної влади та органів місцевого самоврядування в умовах модернізації публічного управління в Україні», 2015
4. Гапоненко В.А. Зв'язки з громадськістю [Електронний ресурс]: навч. посібник / В. А. Гапоненко, В. А. Рихлік. – К.: КНЕУ, 2015. – 238 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/78513838.pdf> (дата звернення: 02.03.2021).
5. Использование PR-технологий для развития имиджа. URL: <https://works.doklad.ru/view/jTMqXY-7dhQ.html> (дата звернення: 03.03.2021).
6. Деятельность служб по связям с общественностью местных органов власти. URL: https://studme.org/78943/politologiya/deyatelnost_sluzhb_svyazyam_obschestvennostyu_mestnyh_organov_vlasti#194 дата звернення: 03.03.2021).

УПРАВЛІННЯ ПОТЕНЦІАЛОМ ПРИБУТКОВОСТІ ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

Литвинець Л.Ф.

Київський національний університет харчових технологій

В складних умовах негативних фінансових результатів діяльності національного готельного бізнесу невпинно підвищується роль та значення нетрадиційних методів і механізмів перспективного управління рівнем результативності діяльності підприємств готельного господарства.

Однією із найбільш актуальних проблем прикладного характеру стає розвиток методологічних та методичних основ обліково-аналітичного забезпечення управління потенціалом прибутковості готельного бізнесу. Це пов'язано із тим, що для обґрунтування стратегічно-спрямованих управлінських рішень, якісної підготовки перспективних планів та сценаріїв розвитку бізнес-процесів на корпоративному рівні необхідний надійний інструментарій, що враховує специфіку готельних послуг та відповідає рівню бажаного вирішення задач обліково-аналітичного забезпечення системи управління готелем.

Вагомою умовою зростання потенціалу прибутковості підприємств готельного господарства виступає ефективне функціонування його обліково-аналітичної системи.

Раціональна організація процедур спостереження, реєстрації, аналізу та

контролю фінансових результатів діяльності в готельній сфері повинна здійснюватися на всіх рівнях системи управління готелем й сприяти ефективному виконанню його економічного потенціалу, створюючи на основі цього передумови для цілковитої готельності до інноваційного розвитку.

На базі різноманітних методик оперативного та перспективного аналізу розробляються управлінські рішення які дозволяють припинити розвиток негативних тенденцій та створити сприятливі умови для прогресивного стійкого розвитку підприємства готельного господарства із зростанням потенціалу прибутковості готельного бізнесу в цілому.

Обліково-аналітичне забезпечення ефективності діяльності підприємств готельного господарства представляє собою єдність системи обліку, аналізу та контролю, об'єднаних інформаційними потоками для управління економічними процесами в ході реалізації напрямів стійкого розвитку з варіантами їх фінансування. Система обліково-аналітичного забезпечення прибутковості готельного господарства наведена на рис.1.

Моделі складається із трьох взаємопов'язаних блоків: методика;

Рис. 1. Модель системи обліково-аналітичного забезпечення управління потенціалом прибутковості підприємства галузі гостинності

організаційна структура та управлінські процедури; технологія. Зазначені блоки в комплексі відображають та узагальнюють специфічні особливості певного виду забезпечення.

Включення в систему обліково-аналітичного забезпечення підсистеми інформаційного забезпечення виправдане, тим, що саме вона створює необхідні умови для функціонування системи управління фінансовими результатами підприємства готельного господар-

ства, забезпечує засоби пошуку, зберігання накопичення, передачі та обробки інформації, накопичення комірок облікових та не облікових даних.

В умовах комплексного характеру готельних послуг доцільно застосовувати додаткові форми внутрішньої звітності, які б забезпечували регулярний моніторинг основних напрямів та джерел забезпечення необхідного рівня рентабельності реалізації готельних послуг.

Щодо обґрунтування зростання потенціалу прибутковості готельного гос-подарства, необхідно визначити наступні задачі аналітичного забезпечення, для сфери готельного бізнесу:

- вивчення економічних законів, закономірностей та тенденцій;

- оперативна попереджувальна оцінки негативних змін рівня рентабельності реалізації готельних послуг на основі кумулятивних карт;

- підвищення науково-економічного обґрунтування перспективного аналізу фінансових результатів діяльності підприємств готельного господарства на базі застосування нетрадиційних методів багатомірного аналізу з розширення горизонту прогнозування;

- дослідження комерційного ризику; порівняльний аналіз маркетингових заходів; підготовка аналітичних матеріалів.

Для більшості підприємств готельного господарства притаманна відсутність та безсистемність обліково-аналітичного забезпечення (зокрема превалювання забезпечення інформацією тільки поточної діяльності без орієнтації на перспективні тенденції змін рівня прибутковості).

Для зростання рівня рентабельності підприємств готельного господарства необхідний більш якісний аналітичний потенціал, щоб адекватно оцінювати перспективність появи можливостей та загроз. Відсутність зазначеного горизонту змін суттєво скорочує спектр потенціальних змін прибутковості готельного господарства.

Таким чином комплексний та системний підхід до обліку та аналізу результативності діяльності підприємств готельного господарства, спрямований на адаптацію елементів обліково-аналітичного забезпечення, які піддаються транс-формації відповідним цілям сучасного готелю, має як теоретичну так і практичну цінність для організації процесу управління зростанням рівня прибутковості.

Висновки. Готельні підприємства є матеріальною основою туристичної галузі та містять у собі величезний потенціал для сталого доходу в державний бюджет. Ефективний розвиток підприємств готельного господарства є стра-тегічно важливим напрямом для туризму, потребує обліково-аналітичного суп-роводу з боку висококваліфікованих фахівців у галузі готельної індустрії.

Отже, можна стверджувати, що основним завданням обліково-аналітичного забезпечення готельних підприємств є адаптація до потреб ринку, оцінка фінансового стану та економічна безпека.

Підприємства готельного бізнесу – це також найактивніші провайдери інноваційних технологій у виробничу, облікову, сервісну діяльність та управлінський процес. Це стосується застосування як обліково-аналітичних автоматизованих систем управління, такі і формування інноваційних стратегій розвитку, моделей роботи з персоналом та споживачами тощо.

Якісне обліково-аналітичне забезпечення діяльності готелів сприятиме

їх стабільному функціонуванню, інтенсивному розвитку, усуватиме перешкоди на шляху до вдосконалення бізнесу, надасть можливість отримувати ефективні фінансові результати від діяльності й не втрачати очікуваних доходів

ЛІТЕРАТУРНІ ДЖЕРЕЛА:

1. Висоцька А.В. Управління прибутком на підприємстві та шляхи його покращення/А.В. Висоцька, Ю.Г. Гончаров// Вісник Київського національного університету технології та дизайну. Серія: економіка, фінанси, менеджмент. – 2013. – № 1 (6).
2. Спіфанова І. Ю., Ревенко В. С. Особливості управління фінансовим результатом від операційної діяльності підприємства. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2016. №2. С. 160-166. URL:<http://www.easterneurope-ebm.in.ua/index.php/2-2016-ukr>.
3. Остапенко Я.О. Управління доходами та витратами підприємств готельного господарства через призму контролю та аналізу/Я.О. Остапенко//Збірник наукових праць Всеукраїнської науково-практичної Інтернетконференції «Актуальні проблеми управління економічним розвитком» та II Міжвузівського молодіжного науково-практичного форуму: «Наука і освіта – запорука розвитку економіки» / За ред. Н.М. Побережної, Н.Ю. Мардус, С.В. Брік, Є.М. Строкова. – Харків: ХІП, 2014. – С. 27–28